

RETSSIKKERHED I GRØNLAND

Hvad er finansieringsbehovet forbundet med at implementere Advokatrådets anbefalinger?

ADVOKATSAMFUNDET
12. SEPTEMBER 2024

FORFATTERE

Ph.D. Henrik Balleby Okholm
Henrik Rothe
Jacob Østermann
Jakob Nejsum

FORORD

Analyse af finansieringsbehovet for at kunne implementere Advokatrådets anbefalinger til at styrke retssikkerheden i Grønland

I foråret 2024 udkom Advokatrådets rapport ”Retssikkerhed i Grønland”¹, der indeholder 25 anbefalinger til at styrke retssikkerheden og retsvæsenet i Grønland på kort sigt, se Boks 1. Anbefalingerne har til formål at løse nogle af de strukturelle udfordringer i det grønlandske retsvæsen samtidig med at hensynet til høj juridisk faglighed balanceres med det nærhedsprincip, som ligger til grund for den grønlandske retspleje.

Implementeringen af Advokatrådets anbefalinger vil resultere i øgede udgifter i det grønlandske retsvæsen. Dette vil kræve, at der afsættes midler ved kommende finanslove, da det grønlandske retsvæsen ikke er overtaget af det grønlandske selvstyre.

Advokatrådet har bedt Copenhagen Economics undersøge finansieringsbehovet ved at implementere Advokatrådets anbefalinger. Finansieringsbehovet svarer til den merbevilling, der ville skulle afsættes på finansloven, når der tages højde for allerede afsat finansiering.

Det skønnede finansieringsbehov bygger på data fra Domstolsstyrelsen og Rigsadvokaten samt en række interviews og dialoger med forskellige interessenter med dybdegående kendskab til det grønlandske retssystem. En række af datakilderne er behæftet med betydelig usikkerhed. Hertil har det på nogle områder været nødvendigt at lave beregningsantagelse, da data ikke har været tilgængeligt. Usikkerheden indebærer, at de skønnede udgifter for nogle anbefalinger kan være overvurderet, mens de for andre anbefalinger kan være undervurderet. Vi vurderer dog, at de beregnede udgifter samlet set giver et retvisende skøn over det samlede finansieringsbehov for at kunne implementere Advokatrådets anbefalinger.

I rapporten forudsætter vi, at læseren har læst Advokatrådets rapport ”Retssikkerhed i Grønland” samt har et grundlæggende kendskab til det grønlandske retssystem.

Boks 1 Advokatrådets kortsigtede anbefalinger

1. Borgernes retssikkerhed i kriminalsager mv.

1.1. Domstolene

- 1.1.1. At de nuværende kredsdommere over en nærmere tilrettelagt periode tilbydes en bacheloruddannelse i jura som efteruddannelse i samarbejde med Ilisimatusarfik (Grønlands Universitet).
- 1.1.2. At alle fire kredsretter opnormeres med det antal kredsdommere, som er nødvendigt for at håndtere det aktuelle ressourcenes og give plads til, at kredsdommerne får tid til løbende ajourføring og vidensdeling samt efteruddannelse.

¹ [Advokatrådets rapport om retssikkerheden i Grønland](#)

- 1.1.3. At der gennemføres de ændringer i ansættelsesvilkårene for dommere og dommerfuldmægtige i Grønland, som er nødvendige for at tiltrække og fastholde kandidater i stillinger hos Retten i Grønland og Grønlands Landsret.

1.2. Anklagemyndigheden

- 1.2.1. At anklagemyndigheden i Grønlands Politi udvides betydeligt, så det i alle alvorlige og komplicerede sager i kredsretterne om blandt andet manddrab, voldtægt eller grov vold er en juridisk uddannet anklager, der møder i retten.
- 1.2.2. At der gennemføres grundigere uddannelse og løbende opfølgning samt kompetenceudvikling for de polititjenestemænd, der fører kriminalsager i kredsretterne.

1.3. Autoriserede forsvarere

- 1.3.1. At Landsforsvarerens tilsynskompetencer og -muligheder udvides, så der etableres en reel løbende supervision af de autoriserede forsvarere. Det anbefales herunder, at der indføres pligt for de autoriserede forsvarere til at vende ankespørgsmål med Landsforsvareren samt vejlede deres klienter om klagemulighederne til Retten i Grønland.
- 1.3.2. At retsplejelovens krav skærpes, så kredsretterne i alle alvorlige og komplicerede kriminalsager om blandt andet manddrab, grov vold og voldtægt skal beskikke en advokat frem for en autoriseret forsvarer. Derudover bør tiltalte og sigtede i alle øvrige sager have valgfrihed mellem at få beskikket en advokat og en autoriseret forsvarer.
- 1.3.3. At den økonomiske ramme for Landsforsvareren hæves betydeligt, så Landsforsvareren har flere ressourcer, herunder personaleressourcer, til at gennemføre vejledning, efter- og videreuddannelse samt tilsyn. Rammen bør desuden reguleres efter antallet af aktive autoriserede forsvarere.
- 1.3.4. At Landsforsvareren får en særskilt bevilling til gennemførelse af grunduddannelse, så uddannelsen kan gennemføres i fuldt eller forkortet omfang efter det aktuelle samfundsbehov.

1.4. Bisiddere og bistandsadvokater

- 1.4.1. At der etableres en bistandsadvokatordning i Grønland.

2. Access to justice i mindre befolkede områder

2.1. Adgang til bistand fra advokater og autoriserede forsvarere

- 2.1.1. At Grønlands Landsrets vejledende salcærtakster for beskikkede advokater og autoriserede forsvarere i kriminalsager ændres, så salcæret i højere grad afspejler den faktiske anvendte tid og risikoen for længere ophold på stedet for retsmødet.
- 2.1.2. At videoafhøringer enten sidestilles med retsmøder i landsrettens vejledende takster, eller der findes en anden passende løsning for rejsesalcer forbundet med afhøringerne

2.2. Adgang til lokale autoriserede forsvarere

- 2.2.1. At lokal tilstedeværelse af autoriserede forsvarere i alle retskredse understøttes ved at indføre en ret til tjenestefrihed uden løn fra andre ansættelsesforhold i forbindelse med varetagelsen af hvervet som autoriseret forsvarer.
- 2.2.2. At der oprettes en fuldtidsstilling som autoriseret forsvarer i hver af de fire retskredse, som underlægges særligt skærpede vilkår i forhold til efteruddannelse

og tilsyn samt pligt til at påtage sig kriminalsager i yderområder og opgaver som "bistandsbisidder".

2.3. Adgang til retshjælp og rådgivning

2.3.1. At der afsættes betydeligt flere ressourcer til retshjælp i Grønland på en fast bevilling, herunder til øget tilstedeværelse i Grønlands yderområder.

2.4. Lokal polititilstedeværelse

2.4.1. At der sikres langsigtet finansiering både centralt og lokalt til Grønlands Politis arbejde med uddannelse og supervision af kommunefogederne.

2.4.2. At kommunefogedernes timeløn reguleres, så den samlede løn i højere grad afspejler den faktiske arbejdsindsats.

2.5. Gennemførelsen af videoafhøringer

2.5.1. At videoafhøringer gennemføres med tilstedeværelse af en juridisk uddannet anklager, en advokat som repræsentant for den mistænkte eller sigtede samt en bistandsadvokat for den person, der afhøres.

3. Forholdene for tilbageholdte og domfældte

3.1.1. At det undersøges, hvilke lovgivningsmæssige eller praktiske tiltag der kan gennemføres for at øge brugen af samfundstjeneste som foranstaltning.

3.1.2. At der afsættes midler til at fortsætte samt udvide Inussuk-afdelingen med henblik på at få flere personer dømt for seksualforbrydelser hurtigere i behandling og til afsoning.

4. Adgang til lovgivning og information

4.1. Lovgivning og retspraksis

4.1.1. At udarbejdelsen af lovbekendtgørelser for gældende lovgivning i Grønland på både overtagne og ikke-overtagne områder prioriteres i samme omfang, som man gør med dansk lovgivning.

4.1.2. At Domsdatabasen hurtigst muligt sættes i kraft for Grønland, herunder at der afsættes de nødvendige ressourcer i både Domstolsstyrelsen og domstolene i Grønland til udvælgelse og inddragelse af relevante domme.

4.2. Data og statistik

4.2.1. At institutionerne på justitsområdet i Grønland hurtigst muligt sikres den it-understøttelse, der muliggør dataindsamling og offentliggørelse af statistik i et langt større omfang end i dag.

4.3. Terminologi og folkning

4.3.1. At der sikres langsigtet finansiering til arbejdet med udvikling og standardisering af juridisk terminologi på grønlandsk, som ikke kan forventes færdiggjort indenfor den nuværende projektperiode.

4.3.2. At der gennemføres en undersøgelse af ansættelsesvilkårene for tolke og oversættere i retsvæsenet, herunder om de akademiske tolkes lønvilkår afspejler, at oversætter- og tolkeuddannelsen i dag er en universitetsuddannelse på bachelorniveau.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	0
Sammenfatning	5
1 Borgernes retssikkerhed i kriminalsager mv.	8
1.1 Domstolene	9
1.2 Anklagemyndigheden	17
1.3 Autoriserede forsvarere	20
1.4 Bisiddere og bistandsadvokater	25
2 Access to justice i mindre befolkede områder	28
2.1 Adgang til bistand fra advokater og autoriserede forsvarere	29
2.2 Adgang til lokale autoriserede forsvarere	33
2.3 Adgang til retshjælp og rådgivning	35
2.4 Lokal politifilstedeværelse	36
2.5 Gennemførelsen af videoafhøringer	38
3 Forholdene for tilbageholdte og domfældte	41
4 Adgang til lovgivning og information	44

4.1	Lovgivning og retspraksis	45
4.2	Data og statistik	46
4.3	Terminologi og tolkning	47

SAMMENFATNING

Vi vurderer, at Advokatrådets kortsigtede anbefalinger varigt set vil indebære et årligt finansieringsbehov på 34,3 mio. kr.

Advokatrådet har bedt Copenhagen Economics undersøge finansieringsbehovet ved at implementere Advokatrådets anbefalinger til at styrke retssikkerheden i Grønland. Advokatrådets anbefalinger vedrører fire forskellige områder:

1. Borgernes retssikkerhed i kriminalsager mv.
2. *Access to justice* i mindre befolkede områder
3. Forholdene for tilbageholdte og domfældte
4. Adgang til lovgivning og information

De fire områder består samlet set af 25 kortsigtede forskellige anbefalinger. Vi belyser de økonomiske udgifter forbundet med hver af de enkelte kortsigtede anbefalinger.

Vores skøn tager udgangspunkt i den nuværende situation i det grønlandske retssystem, mens data vedrørende antal årsværk ved de forskellige instanser, nuværende lønninger, antallet af sager mv. tager udgangspunkt perioden 2021-2023.

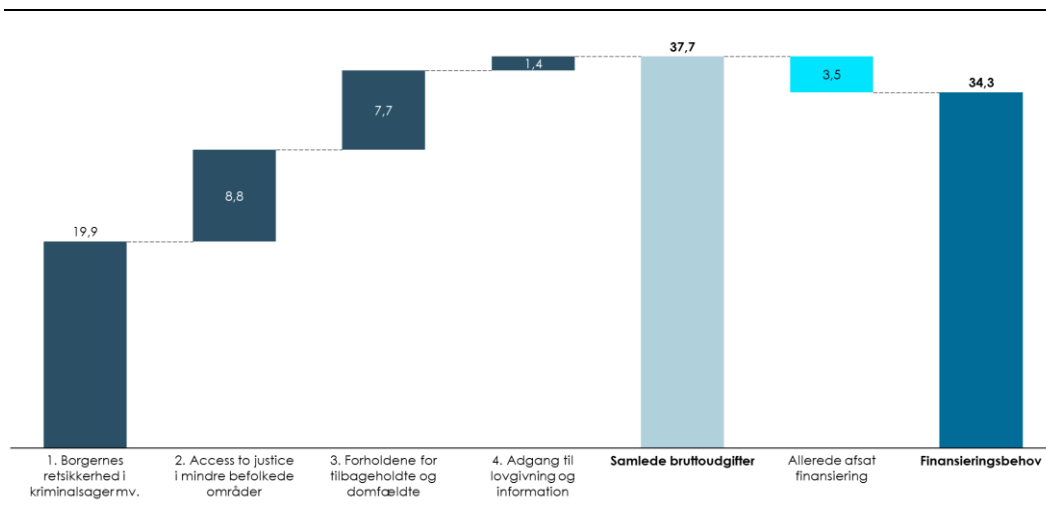
Vi bemærker, at der for nyligt er indgået aftale mellem Medarbejder- og Kompetencestyrelse og centralorganisationerne om lønforholdene for statens tjenestemænd i Grønland fra den 1. april 2024. Dette kan have indflydelse på finansieringsbehovet for at kunne implementere Advokatrådets anbefalinger. Vi vurderer dog, at virkningen heraf ikke er betydelig og falder inden for den naturlige usikkerhed, der er behæftet med de skønnede udgifter.

På baggrund heraf har vi skønnet de varige økonomiske udgifter ved anbefalingerne, dvs. når de er fuldt indfaset. Dertil har vi skønnet over de kortsigtede udgifter over en fireårig periode under antagelse af, at anbefalingerne træder i kraft fra og med 2025. Vi har skønnet, at anbefalingerne vil være fuldt indfasede i 2037.

Vores analyse viser, at Advokatrådets kortsigtede anbefalinger varigt set vil indebære et finansieringsbehov på 34,3 mio. kr., se Figur 1. Anbefalingerne medfører en varig bruttoudgift på 37,7 mio. kr., mens allerede afsatte midler reducerer det faktiske finansieringsbehov med 3,5 mio. kr.

Figur 1
Overblik over de samlede varige årlige økonomiske udgifter ved Advokatrådets kortsigtede anbefalinger

Mio. kr.

Note: De angivne årlige beløb er afrundet til nærmeste 0,1 mio. kr. Afrundingen kan betyde, at summen af elementerne ikke stemmer med de angivne totaler. De varige udgifter er opgjort i 2037, hvor det skønnes at udgifterne vil være konstante.

Kilde: Copenhagen Economics

I det nedenstående opsummeres udgiftsskønnene for de fire forskellige områder. Dertil gennemgås det kortsigtede finansierungsbehov.

Borgernes retssikkerhed i kriminalsager mv.

Vi vurderer, at Anbefalingerne vedrørende borgernes retssikkerhed i kriminalsager mv. indebærer de højeste bruttoudgifter, der samlet set udgør 19,9 mio. kr. Heraf er det særligt anbefalingerne om juridisk uddannede anklagere og forsvarere i alle alvorlige kriminalsager i kredsretterne samt etableringen af en bistandsadvokatordning, der er udgiftsdrivende.

Access to justice i mindre befolkede områder

Vi skønner, at Anbefalingerne vedrørende *access to justice* i mindre befolkede områder indebærer bruttoudgifter for 8,8 mio. kr. Heraf er det særligt anbefalingerne om tilpasning af Grønlands Landsrets vejledende salærtakster for beskikkede forsvarere i kriminalsager og en øget tilstedeværelse af juridiske aktører i videoafhøringsager, der er udgiftskrævende.

Forholdene for tilbageholdte og domfældte

Vi skønner, at Anbefalingerne vedrørende forholdene for tilbageholdte indebærer bruttoudgifter for 7,7 mio. kr. Udgifterne vedrører finansiering af driftsudgifterne ved at videreføre bevillingen til In-nusuk-afdeling samt udvide antallet af pladser med henblik på at få flere personer dømt for seksualforbrydelser hurtigere i behandling og til afsoning.

Adgang til lovgivning og information

Vi skønner, at Anbefalingerne vedrørende forholdene for tilbageholdte indebærer bruttoudgifter for 1,4 mio. kr. Heraf er det anbefalingerne om ikraftsættelsen af Domsdatabasen for Grønland og fortsættelsen af arbejdet med at udvikle en juridisk terminologi på grønlandsk, der er udgiftsdrivende.

Kortsigtede finansieringsbehov

På kort sigt er finansieringsbehovet mindre end det varige finansieringsbehov, se Tabel 1. Dette skyldes, at der med de seneste flerårsaftaler for domstolene, kriminalforsorgen, finanslove mv. er afsat finansiering i de kommende år, der overlapper med Advokatrådets anbefalinger. En række af disse aftaler udløber mellem 2025 til 2028. En evt. videreførelse og finansiering af initiativerne vil derfor afhænge af resultatet af de næste flerårsaftaler og finanslove.

Vi bemærker, at det faktiske finansieringsbehov i de første par år kan være mindre end det skønnede finansieringsbehov. Det skyldes, at vi i beregninger har lagt til grund, at anbefalinger vil træde i kraft med fuld virkning fra primo 2025. Det må dog forventes, at en række af anbefalingerne vil kræve lovændring. Lovarbejdet forbundet hermed indebærer, at nogle af anbefalingerne først vil kunne træde i kraft i løbet af 2025 eller senere. De faktiske udgifter i de første par år vil derfor afhænge af, hvornår de enkelte anbefalinger vil træde i kraft. De skønnede varige udgifter vil dog ikke være påvirket.

Tabel 1
Overblik over de samlede økonomiske udgifter ved anbefalingerne vedr. borgernes retssikkerhed i kriminalsager mv.

ANBEFALING	2025	2026	2027	2028	VARIGT
1. Borgernes retssikkerhed i kriminalsager mv.	19,4	19,4	19,5	19,5	19,9
2. Access to justice i mindre befolkede områder	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8
3. Forholdene for tilbageholdte og domfældte	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
4. Adgang til lovgivning og information	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Samlede bruttoudgifter	37,2	37,2	37,3	37,4	37,7
Allerede afsat finansiering	-10,1	-5,2	-6,4	-3,5	-3,5
Finansieringsbehov	27,1	32,1	30,9	33,9	34,3

Note: De angivne årlige beløb er afrundet til nærmeste 0,1 mio. kr. Afrundingen kan betyde, at summen af elementerne ikke stemmer med de angivne totaler.

Kilde: Copenhagen Economics

Resten af notatet er bygget op omkring de fire områder. For hver anbefaling præsenterer vi først den beregnede varige bruttoudgift, og derefter de centrale antagelser og forudsætninger bag beregningen. En mere omfattende beskrivelse af beregningen, herunder dens antagelser og input, fremgår i særskilte metodebokse.

KAPITEL 1

**BORGERNES RETSSIKKERHED I
KRIMINALSAGER MV.**

Vi skønner, at Advokatrådets anbefalinger vedr. borgernes retssikkerhed i kriminalsager mv. varigt set indebærer en årlig bruttoudgift på 19,9 mio. kr., se Tabel 2. Den varige bruttoudgift er marginalt højere end de kortsigtede udgifter. Det skyldes, at udgifterne vedrørende anbefalingen om at tilbyde de nuværende kredsdommere en bacheloruddannelse i jura som efteruddannelse (1.1.1) og opnormering af antal kredsdommere (1.1.2) vil have en svagt stigende udgiftsprofil i den første årrække.

Vi skønner, at finansieringsbehovet vedr. anbefalinger om borgernes retssikkerhed i kriminalsager mv. varigt udgør 17,3 mio. kr. Det skyldes, at der allerede er afsat en varig bevilling til Landsforsvareren på 3,5 mio. kr. På kort sigt vil finansieringsbehovet være mindre, da der med den seneste flerårsaftale for domstolenes økonomi er afsat midler frem til og med 2027 til uddannelse af to kredsdommere, en øget bevilling til Landsforsvareren til uddannelse af autoriserede forsvarere, samt midler til etableringen af en bistandsværgekoordinatorfunktion ved Landsforsvareren.

Tabel 2

Overblik over de samlede økonomiske udgifter ved anbefalingerne vedr. borgernes retssikkerhed i kriminalsager mv.

ANBEFALING	2025	2026	2027	2028	VARIGT
1.1 Domstolene	6,4	6,4	6,5	6,6	7,0
1.1.1 Efteruddannelse af kredsdommere	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
1.1.2 Opnormering af kredsdommere	3,0	3,0	3,1	3,1	3,3
1.1.3 Ansættelsesvilkårene for dommere og dommerfuldmægtige i Grønland	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
1.2 Anklagemyndigheden	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
1.2.1 Juridisk uddannet anklager i alvorlige og komplicerede sager i kredsretterne	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
1.2.2 Polititjenestemænds uddannelse og kompetencer i at føre kriminalsager i kredsretterne	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
1.3 Autoriserede forsvarere	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8
1.3.1 Landsforsvarerens tilsynskompetencer og -muligheder	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.3.2 Beskikket advokat som forsvarer i alvorlige eller komplicerede kriminalsager	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
1.3.3 Øget økonomisk ramme for Landsforsvareren	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
1.3.4 Særskiit bevilling til Landsforsvareren til gennemførelse af grunduddannelse ¹⁾	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4

1.4 Bisiddere og bistandsadvokater	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
1.4.1 Bistandsadvokatorordning i Grønland	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
Bruttoudgift	19,4	19,4	19,5	19,5	19,9
Opnormering af kredsdommere	-	-	-1,2	-	-
Nuværende økonomiske ramme for Landsforsvareren	-4,5	-4,3	-4,3	-3,5	-3,5
Midler til uddannelse af autoriserede forsvarere	-1,2	-1,2	-1,2	-	-
Finansieringsbehov	14,7	14,7	13,6	16,1	16,5

Note: De angivne årlige beløb er afrundet til nærmeste 0,1 mio. kr. Afrundingen kan betyde, at summen af elementerne ikke stemmer med de angivne totaler. 1) Udgifterne vil være 1,4 mio. kr. over en fireårige periode til at afholde et "kort" og "lang" uddannelsesforløb. Udgifterne er beregningsteknisk lagt fladt ind i de enkelte år, mens de faktiske årlige udgifter vil variere, da uddannelsesomkostninger i et givent år vil afhænge af uddannelsesaktiviteten.

Kilde: Copenhagen Economics

1.1 DOMSTOLENE

Vi skønner, at Advokatrådets anbefalinger vedrørende domstolene samlet set vil indebære en varigt årlig bruttoudgift på 7,0 mio. kr. På kort sigt vil udgifterne være en smule lavere. Dette skyldes en stigende udgiftsprofil for lønningerne til kredsdommere i takt med, at de består bacheloruddannelsen i jura og kredsdommeruddannelse.

1.1.1 Efteruddannelse af kredsdommere

At de nuværende kredsdommere over en nærmere tilrettelagt periode tilbydes en bacheloruddannelse i jura som efteruddannelse i samarbejde med Ilisimatusarfik (Grønlands Universitet).

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om at nuværende kredsdommer tilbydes en bacheloruddannelse i jura som efteruddannelse varigt set vil indebære en årlig bruttoudgift på 0,2 mio. kr. grundet højere lønninger efter endt uddannelse. Udgifterne vil være lavere på kort sigt og stige i takt med, at flere kredsdommere opnår en bachelorgrad i jura.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af skøn for *antallet af kredsdommere der vil gøre brug af tilbuddet om efteruddannelse, uddannelsesomkostninger, uddannelsesperiode og løn efter endt uddannelse*, se Boks 2. Konkret skønner vi, at syv af ud af de nuværende 11 kredsdommere vil gennemføre en bacheloruddannelse i jura inden for en seksårig periode.

Vi vurderer, at der ikke vil være nogen nævneværdige omkostninger forbundet med selve uddannelsen. Efter endt uddannelse vurderes det, at kredsdommerenes løn vil stige med fem procent som følge af et højere kompetenceniveau. Yderligere antager vi, at kredsdommerne modtager fuld løn under efteruddannelse, og at de selv skal afholde eventuelle merudgifter til bolig mv. Vi beregner udgifterne forbundet med at ansætte yderligere kredsdommere til at dække ind, mens de nuværende kredsdommere efteruddannes, i beregningen vedr. anbefaling 1.1.2.

Boks 2 Antagelser vedr. anbefaling 1.1.1 Efteruddannelse af kredsdommere

Antal kredsdommere der vil gøre brug tilbuddet om efteruddannelse

Vi skønner i beregningen, at syv ud af de nuværende 11 kredsdommere vil gennemføre bacheloruddannelsen i jura. Det faktiske antal kredsdommere, der vil reelt vil gøre brug af tilbuddet, vil afhænge af en række faktorer.

For det første vil det afhænge af de enkelte kredsdommeres præferencer for at tage en bacheloruddannelse i jura. Kredsdommere tættere på pensionsalderen vil formentlig være mindre tilbøjelige til at deltage i en treårig efteruddannelse. Dette skyldes, at de kun har relativt få år tilbage på arbejdsmarkedet, hvor de ville kunne gøre brug af deres nye kompetencer. F.eks. er fire ud af de nuværende 11 kredsdommere over 60 år.

For det andet vil det afhænge af de enkelte kredsdommeres kvalifikationer. For at kunne blive optaget på jurauddannelsen ved Ilisimatusarfik (Grønlands Universitet) skal kredsdommeren som udgangspunkt opfylde adgangskravene, der blandt andet kræver en gymnasial uddannelse med et eksamensgennemsnit på syv.² Ilisimatusarfik kan give dispensation pba. en konkret vurdering af ansøgerens faglige kvalifikationer, hvis kredsdommeren ikke opfylder adgangskravene.

Vi vurderer på baggrund heraf, at kredsdommere over 60 år ikke vil gøre brug af tilbuddet. Hertil antager vi, at alle kredsdommere vil kunne blive optaget på jurauddannelsen ved Ilisimatusarfik.

Uddannelsesomkostninger

Vi vurderer, at der ikke vil være nogen nævneværdige uddannelsesomkostninger forbundet med uddannelsen af de syv kredsdommere. Dette skyldes, at bevillingen til Ilisimatusarfik ikke direkte afhænger af antallet af fuldtidsstuderende.³ Dette adskiller sig fra det danske uddannelsesstaxametersystem, hvor universiteternes tilskud baseres på antallet af aktive studerende. I det omfang at efteruddannelsen af kredsdommerne, mod forventning, vil kræve øget kapacitet eller særskilt undervisning, vil dette medføre yderligere uddannelsesomkostninger.

Driftsudgifterne ved Ilisimatusarfik vurderes ikke at blive væsentlig påvirket af en marginalt højere studieaktivitet på jurauddannelsen. Det skal ses i lyset af, at der i 2022 blev optaget 182 nye studerende, hvoraf 10 startede på jurauddannelsen. Det samlede antal studerende var 673 i 2022, hvoraf 46 var jurastuderende.⁴ Efteruddannelsen af syv kredsdommere over en år-række vil derfor resultere i en marginal ændring i den samlede studieaktivitet ved Ilisimatusarfik.

² Studieordning for bacheloruddannelsen i jura, 2021, Ilisimatusarfik

³ Inatsisartutlov om Ilisimatusarfik, §27

⁴ Ilisimatusarfiks Årsrapport 2022

Et højere antal studerende ved jurauddannelsen vil dog i praksis indebære øgede udgifter til vurdering af eksamensopgaver og bachelorprojekter. Vi vurderer, at disse udgifter er så begrænsede, at de vil kunne afholdes inden for den eksisterende driftsramme.

Uddannelsesperiode

Vi vurderer, at de syv kredsdommere vil kunne gennemføre en bacheloruddannelse inden for en seksårig periode. Dette skyldes, at bacheloruddannelsen tager tre år at gennemføre, og at kredsdommerne kun i begrænset omfang vurderes at kunne få meritoverførsel fra kredsdommeruddannelsen.

Det konkrete omfang af meritoverførsel vil afhænge af en nærmere undersøgelse af studieordningen for kredsdommeruddannelsen. En umiddelbar vurdering i samarbejde afdelingsleder ved jurauddannelsen ved Ilisimatusarfik, Anette Storgaard, indikerer, at kredsdommeruddannelse vil kunne give merit på 15 ECTS point for faget kriminalret og proces. Hertil kan der potentielt gives yderligere merit i mindre omfang, om end mulighederne for dette er mere usikre.

Vi forudsætter, at kredsdommerne vil bibeholde deres fulde løn under uddannelsen, mens de ikke vil modtage SU under uddannelsen. Dette understøtter, at kredsdommere ikke vil opleve en betydelig indkomstnedgang under uddannelsen, der ville reducere kredsdommernes økonomiske incitament til at takke ja til tilbuddet om efteruddannelse.

Endelig antager vi, at kredsdommerne selv afholder udgifter til bolig mv. under uddannelsen.

Figur 2

Tidslinje for uddannelse og efteruddannelse af kredsdommere

Note: Tidspromillen antager at, der vil at være muligt at finde fem kredsdommerkandidater til at starte på kredsdommeruddannelsen d. 1. januar 2025. Tidspromillen vil derfor ændres, hvis det ikke er muligt at rekruttere nok kredsdommerkandidater til at starte med.

Kilde: Copenhagen Economics

Løn efter endt uddannelse

Vi antager i beregningen, at kredsdommerne vil få en fem procent højere løn efter uddannelse, svarende til cirka 2.600 kr. pr. måned. Den højere løn afspejler et øget kompetenceniveau, der er med til at give kredsdommerne en økonomisk gevinst ved at tage en bacheloruddannelse i jura.

Den konkrete lønstigning vil afhænge af implementering i overenskomsten for kredsdommere. Antagelsen på de fem procent afspejler den gennemsnitlige forskel i lønnen for personer med en kort videregående uddannelse ift. personer med en bacheloruddannelse i Danmark.⁵

⁵ Antagelsen er baseret den gennemsnitlige forskel i lønnen for medarbejdere i den danske stat med en kort videregående uddannelse ift. medarbejdere med en bacheloruddannelse i Danmarks Statistiks lønstatistik, 2022 ([LONS11](#)).

De økonomiske konsekvenser af forslaget vil afhænge af tidsprofilen for, hvornår de syv kredsdommerne vil færdiggøre bacheloruddannelsen i jura, se Figur 2. I beregningerne lægger vi til grund, at de nuværende kredsdommere først vil få tilbudt muligheden for at tage en bacheloruddannelse i jura, når der er færdiguddannet nye kredsdommere til at dække ind for dem, jf. anbefaling 1.1.2. Konkret antager vi, det, at tre af de nuværende syv kredsdommere, der vil takke ja til tilbuddet, vil påbegynde bacheloruddannelsen i efteråret 2027. De vil dermed færdiggøre uddannelsen i sommeren 2030. Herefter antager vi, at de resterende fire kredsdommere vil påbegynde efteruddannelsen i efteråret 2030 og færdiggøre den i 2033.

1.1.2 Opnormering af kredsdommere

At alle fire kredsretter opnormeres med det antal kredsdommere, som er nødvendigt for at håndtere det aktuelle sagspres og give plads til, at kredsdommerne får tid til løbende ajourføring og vidensdeling samt efteruddannelse.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om, at der opnormeres med det antal kredsdommere, som er nødvendigt for at håndtere det aktuelle sagspres og give plads til efteruddannelse af kredsdommere, varigt set vil indebære en årlig bruttoudgift på 3,3 mio. kr. primært bestående af lønudgifter til fem yderligere kredsdommere. På kort sigt vil det faktiske finansieringsbehov være lavere, da der allerede er afsat midler til uddannelse af to kredsdommere i 2027.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af skøn for *den nødvendige opnormering af kredsdommere, omkostninger til kredsdommeruddannelsen, omkostninger til efteruddannelse, og lønudgifter*, se Boks 3. Konkret antager vi, at normeringen af kredsdommer løftes med fem årsværk, hvorved den samlede normering vil udgøre 17 kredsdommere.

Boks 3 Antagelser vedr. anbefaling 1.1.2 Opnormering af kredsdommere

Den nødvendige opnormering af kredsdommere

Vi antager, at en opnormering på fem kredsdommere vil være tilstrækkelig til at håndtere det aktuelle sagspres og give plads til efteruddannelse af kredsdommere. Konkret vurderer vi, på baggrund af dialog med den administrerende dommer ved Retten i Grønland (Stig Nørskov-Jensen), at to ekstra kredsdommere vil kunne bidrage til at afhjælpe det aktuelle ressourcenes. Hertil vurderer vi, at yderligere tre kredsdommere vil muliggøre efteruddannelse af de nuværende kredsdommere.

Det har ikke været muligt inden for at rammerne af dette projekt at kvantificere det konkrete behov, da det vil kræve en grundigere gennemgang af sagsvægte mv. I det nedenstående beskrives logikken bag vores antagelser ang. den nødvendige opnormering af kredsdommere.

Plads til efteruddannelse

Vi vurderer, at det vil være nødvendigt at opnormere antallet af kredsdommere med tre årsværk for at kunne dække ind for de nuværende kredsdommere, der ønsker af gøre brug af tilbuddet om en bacheloruddannelse i jura. Det vil sikre, at der omtrent vil være en omtrent 1:1 dækning, mens de nuværende kredsdommere deltager i bacheloruddannelsen i jura.

Vi vurderer, i dialog med administrerende dommer ved Retten i Grønland (Stig Nørskov-Jensen), at det vil være nødvendigt at uddanne de ekstra kredsdommere før de nuværende kredsdommere kan påbegynde efteruddannelse. Dette skyldes, at kredsdommerkandidater kun i begrænset omfang løser opgaver ved kredsretterne. De vil derfor først reelt kunne varetage kredsdommeropgaver, når de har færdiggjort kredsdommeruddannelsen.

Aktuelt sagspres

Vi vurderer, på baggrund af dialog med administrerende dommer ved Retten i Grønland (Stig Nørskov-Jensen), at to ekstra kredsdommere vil kunne bidrage til at afhjælpe det aktuelle sagspres.

Normeringen af antallet af kredsdommere udgjorde 12 årsværk fordelt på de fire kredsretter i 2013. Normeringen er forhøjet til 14 kredsdommere i 2024 til 2027 som følge af den seneste flerårsaftale for domstolene, *jf. Aftale om domstolenes økonomi, 2024-2027*⁶. De ekstra kredsdommere har til hensigt at afhjælpe det nuværende sagspres.

Der er dog ikke afsat permanent finansiering til en normering på 14 kredsdommere. Det skyldes, at flerårsaftalen kun indeholder midler frem til og med 2027. Videreførelsen af opnormeringen afhænger derfor af, at der afsættes finansiering fra 2028 og frem.

Vi bemærker derudover, at normeringen på 12 kredsdommer ikke har været opfyldt i de seneste år. I 2023 var der 11 kredsdommere, mens der blev færdiguddannet to kredsdommere. En af dem blev efterfølgende ansat ved en kredsret, mens den anden ikke på nuværende tidspunkt er ansat som kredsdommer. Normeringen var derfor umiddelbart opfyldt. En anden kredsdommer stoppede dog i 2023. Således var der ved udgangen af 2013 ansat 11 kredsdommere, mens der afsat finansiering til 12 kredsdommere.

En opnormering på tre kredsdommere for at give plads til efteruddannelse, to kredsdommere til at afhjælpe sagspreset samt en opfyldelse af nuværende normering vil samlet set på længere sigt bidrage til seks yderligere kredsdommere ift. i dag, svarende til en omtrent 50% forøgelse. Vi forventer derfor, at det vil kunne bidrage til et betydeligt mindre sagspres i kredsretterne.

Omkostninger til kredsdommeruddannelsen

Kredsdommere i Grønland skal have gennemgået kredsdommeruddannelsen på to år og tre måneder. Uddannelsen foregår ved Retten i Grønland i Nuuk. Under uddannelsen modtager kredsdommerkandidaten løn og varetager en række arbejdsopgaver.⁷

Vi skønner, at den årlige uddannelsesomkostning pr. kredsdommerkandidat er på 0,6 mio. kr. Det er baseret på den gennemsnitlige uddannelsesomkostning ved den seneste afholdte kredsdommeruddannelse. Udgiften inkluderer lønudgifter til kredsdommerkandidater, rejseudgifter, samt øvrige udgifter.

⁶ <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2024/01/Bilag-2-Initiativer-vedroerende-Nordatlanten-2.pdf>

⁷ <https://domstol.dk/groenland/om-domstolene-i-groenland/uddannelse/>

Vi antager, at de fem kredsdommere vil påbegynde kredsdommeruddannelsen i 2025 og dimittere i slutningen af 1. kvartal 2027. Såfremt det ikke vil være muligt at rekruttere alle fem kredsdommerkandidater i 2025, vil det resultere i, at tidsprofilen for udgifterne vil strække sig over en længere periode. De varige udgifter vil dog ikke være påvirket.

Omkostninger til efteruddannelse

De fem yderligere kredsdommere vil på sigt også få tilbudt en bacheloruddannelse i jura som efteruddannelse. Vi vurderer, ligesom i beregningen vedr. anbefaling 1.1.1, at der ikke vil være nogen nævneværdige uddannelsesomkostninger forbundet hermed.

Lønudgifter

Vi antager, at kredsdommerne vil opleve en lønstigning på fem procent, når de har opnået en bachelorgrad i jura tilsvarende antagelsen vedr. anbefaling 1.1.1.

Vi antager, at de fem kredsdommere påbegynder bacheloruddannelsen i jura ved llisimatusarfik i efteråret 2033, se Figur 2 i Boks 3. Årsagen er, at formålet med opnormeringen bl.a. er at muliggøre efteruddannelsen af de eksisterende kredsdommere. Derfor antager vi, at de fem ekstra kredsdommere først påbegynder deres efteruddannelse, når efteruddannelsen af de eksisterende kredsdommere slutter i 2033.

Det indebærer, at de fem yderligere kredsdommere vil få en lønstigning fra 2036 og frem.

Vi bemærker, at de skønnede udgifter kan være marginalt undervurderet. Det skyldes, at lønudgiften til yderligere kredsdommere tager udgangspunkt i lønniveauet for nuværende kredsdommere i perioden 2021-2023. De overenskomstlige lønninger til kredsdommere er dog ændret per 1. april 2024. Her er lønnen for en kredsdommer med fem års anciennitet, der ikke er administrerende kredsdommer, er steget fra 44.480 kr. per måned til 48.200 kr. per måned.

1.1.3 Ansættelsesvilkårene for dommere og dommerfuldmægtige i Grønland

”

At der gennemføres de ændringer i ansættelsesvilkårene for dommere og dommerfuldmægtige i Grønland, som er nødvendige for at tiltrække og fastholde kandidater i stillinger hos Retten i Grønland og Grønlands Landsret.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om, at der gennemføres ændringer i ansættelsesvilkårene for dommere og dommerfuldmægtige i Grønland, varigt set vil indebære en årlig bruttoudgift på 3,4 mio. kr. grundet højere lønomkostninger. Vi vurderer, at udgifterne vil være de samme på kort og langt sigt.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af *den nuværende normering for dommere og dommerfuldmægtige, det nuværende lønniveau for dommere og dommerfuldmægtige*, og et skøn for *det nødvendige løft af lønnen der skal tiltrække og fastholde dommere og dommerfuldmægtige*, se Boks 4.

Konkret tager vi beregninger udgangspunkt i en lønstigning på 50 procent ift. lønninger i 2023.

Vi forventer, at der er behov for en lønpræmie for at varetage en stilling Grønland ift. Danmark. Lønpræmien vil gøre stillinger i Grønland mere økonomisk attraktive, hvilket kan bidrage til at løse rekrutteringsudfordringerne. [1] Andre personalegrupper med højt kvalificeret arbejdskraft får en lønpræmie i Grønland. Konkret tager vi udgangspunkt i lønpræmien blandt anklagere og læger, hvor vi observerer en lønpræmie på omkring 25 procent. Dvs. læger og anklagere i dag tjener omkring 25 procent mere i Grønland ift. en tilsvarende stilling i Danmark.

Situationen for dommere og dommerfuldmægtige er modsat. Dommerlønnen er lavere i Grønland end i Danmark. Konkret skønner vi, at dommerlønnen i Grønland i 2023 var omkring 15 procent lavere end en tilsvarende stilling i Danmark, selvom leveomkostninger er højere i Grønland. Dommere har derfor økonomisk incitament til at arbejde i Danmark i stedet for i Grønland. Vi forventer derfor, at en sidestilling af lønpræmien for dommere og dommerfuldmægtige med anklagere og læger, alt andet lige, vil kunne bidrage til at løse rekrutteringsudfordringerne.

Boks 4 Antagelser vedr. anbefaling 1.1.3 Ansættelsesvilkårene for dommere og dommerfuldmægtige i Grønland

Nuværende normering for dommere og dommerfuldmægtige

Vi antager i beregningen, at de nuværende normeringer bliver opfyldt. I praksis betyder dette, at vi beregner lønstigningen for såvel besatte som ikke-besatte stillinger hos Retten i Grønland og Grønlands Landsret.

Baseret på tal fra Domstolsstyrelsen er de nuværende normeringer ikke opfyldt. Ved Retten i Grønland er den nuværende normering på to dommere og fire dommerfuldmægtige. Til sammenligning var der kun ansat en dommer og en dommerfuldmægtig ved udgangen af 2023. Normeringen ved Grønlands Landsret består af en landsdommer og en souschef. Med aftale om Domstolens økonomi er der afsat finansiering til en opnormering af souschefstillingen til en landsdommerstilling. Stillingen var dog ikke besat ved udgangen af 2023.

Lønniveau for dommere og dommerfuldmægtige

Baseret på tal fra Domstolsstyrelsen, udgør årslønnen for dommeren ved Retten i Grønland 1,0 mio. kr., mens den udgør 1,1 mio. kr. for landsdommeren ved Grønlands landsret. Endelig udgør gennemsnitslønnen for dommerfuldmægtige ved Retten i Grønland 0,7 mio. kr. årligt.

Lønløft for at tiltrække og fastholde

Det har inden for rammerne af dette projekt ikke været muligt at lave en konkret analyse af sammenhængen mellem rekrutteringsudfordringerne og de nuværende ansættelsesvilkår. I stedet tager vi udgangspunkt i en lønstigning på 50%. Det er baseret på en gennemgang af anklageres og lægers løn i hhv. Grønland og Danmark sammenlignet med lønforskellen for dommere og dommerfuldmægtige mellem Grønland og Danmark. I det følgende gennemgås logikken bag lønstigningen.

Læger og anklagere tjener ca. 25 procent mere i Grønland end i Danmark

Vi har lavet et groft skøn for den nødvendige lønstigning pba. en gennemgang af forskellen på lægelønninger i Grønland og Danmark. Lønforskellen afhænger af en række faktorer, hvor blandt andet den konkrete stilling påvirker tillægget. Dette indebærer, at der er en forholdsvis stor spredning i lønforskellen. Vi vurderer, at en lønforskel på 25% giver et retvisende billede af, hvad en læge typisk kan forvente at modtage ved at varetage et job i Grønland frem for i Danmark.

En lønstigning på 25% afspejler omtrent den lønforskel, der er for anklagere, mellem at arbejde i Grønland ift. Danmark. Ifølge tal fra Anklagemyndigheden var den gennemsnitlige årsløn for anklagere ansat i de danske politikredse cirka 640.000 kr. inkl. pension i 2023. Til sammenligning var den gennemsnitlige årsløn for de juridisk uddannede anklagere ved Anklagemyndigheden i Grønland cirka 810.000 kr. Således modtager en anklager i Grønland omtrent 25 procent mere end en lignende anklager ansat i Danmark. Forskellen skal dog fortolkes med forsigtighed, da det delvist kan skyldes forskelle i anciennitet, kvalifikationer og andre forhold.

Dommere og dommerfuldmægtige tjente i 2023 omkring 15% mindre i Grønland end i Danmark

Dommere ansat i det grønlandske retsvæsen tjener i dag mindre end tilsvarende stillingerne i det danske retsvæsen. I en tidligere opslået stilling fra 2023 som dommer hos Retten i Grønland angives det, at månedslønnen er 69.000 kr. Til sammenligningen var lønnen i et lignende stillingsopslag hos Retten i Næstved 81.913 kr. Dette betyder, at dommere i Grønland i 2023 tjente omkring 15% mindre end tilsvarende stillinger i Danmark.

Det vurderes derfor, at lønningerne for dommere og dommerfuldmægtige vil skulle stige med ca. 50%, hvis en dommer i Grønland i 2023 skulle have haft en løn, der var 25% højere end i Danmark ($81.913 \text{ kr. per måned} \cdot (1 + 25\%) / 69.000 \text{ kr. per måned}$).

Vi bemærker, at de skønnede udgifter kan være overvurderet. Det skyldes, at beregninger tager udgangspunkt i de faktiske lønudgifter til dommere i perioden 2021-2023. De overenskomstlige lønninger til dommere er dog ændret per 1. april 2024. Her blev lønnen for en dommer reguleret fra 69.000 kr. per måned til 75.500 kr. måned. Den nuværende lønforskel mellem Grønland og Danmark for dommere udgør derfor i dag mindre end 10 pct.

Vi bemærker slutteligt, at Domstolsstyrelsen oplyser, at Regeringen har besluttet, at den vil arbejde for at skabe det fornødne grundlag for, at løn- og ansættelsesvilkårene for statens ansatte i Grønland varigt bliver ligestillet med vilkårene for statens ansatte i Danmark. Arbejdet omfatter både tjenestemand- og overenskomstansatte. Arbejdet hermed varetages af Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, der efter det oplyste har en ambition om, at de nødvendige ændringer kan træde i kraft pr. 1. april 2026.

1.2 ANKLAGEMYNDIGHEDEN

Vi skønner, at Advokatrådets anbefalinger vedrørende anklagemyndigheden samlet set vil indebære en varig årlig bruttoudgift på 2,3 mio. kr. Vi vurderer, at de kortsigtede udgifter vil være de samme som de varige udgifter.

1.2.1 Juridisk uddannet anklager i alvorlige og komplicerede sager i kredsretterne

”

At anklagemyndigheden i Grønlands Politi udvides betydeligt, så det i alle alvorlige og komplicerede sager i kredsretterne om blandt andet manddrab, voldtægt eller grov vold er en juridisk uddannet anklager, der møder i retten.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om at udvide anklagemyndigheden i Grønlands Politi, samlet set vil indebære en årlig bruttoudgift på 2,1 mio. kr. primært bestående af lønudgifter til seks bacheloruddannede jurister ved Grønlands Politi. Vi vurderer, at de kortsigtede og varige udgifter er de samme.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af skøn over *det nødvendige antal bacheloruddannede jurister* og deres *lønomkostningerne*, se Boks 5.

Der eksisterer ikke umiddelbart data for det konkrete omfang af alvorlige og komplicerede sager i kredsretterne. Som et illustrativt beregningseksempel antager vi i beregningen, at disse sager udgør en *fjerdedel* af alle kriminalsager i kredsretterne.

Boks 5 Antagelser vedr. anbefaling 1.2.1 Juridisk uddannet anklager i alvorlige og komplicerede sager i kredsretterne

Det nødvendige antal bacheloruddannede jurister

Vi vurderer, at det vil kræve ansættelse af seks juridisk uddannede årsværk, hvis det i fremtiden skal være juridisk uddannede anklagere, der skal møde i en fjerdedel af alle kriminalsager i kredsretterne. Skønnet er baseret på dialog med chefanklageren ved Anklagemyndigheden i Grønland (Mariam Khalil).

På nuværende tidspunkt er det kun i et meget begrænset omfang juridisk uddannede anklagere, der møder i kredsretterne. Ud af de afsluttede kriminalsager ved kredsretterne i 1. kvartal 2024, var det i 4% af sagerne en juridisk uddannet anklager fra Anklagemyndigheden, der mødte i retten dem.⁸ I de resterende 96% af kriminalsagerne var det en politianklager, der mødte i retten. Der er således et behov for flere juridisk uddannede anklager, hvis de skal

⁸ Tallene er oplyst af Grønlands Politi.

møde i en fjerdedel af alle kriminalsager i kredsretterne. Det er en forudsætning, at anklagerne med juridisk uddannelse som hovedregel behersker både grønlandsk og dansk.

Under antagelse af, at de alvorlige og komplicerede kriminalsager udgør 25% af alle kriminalsagerne ved kredsretterne, vil der årligt være omkring 450 alvorlige og komplicerede kriminalsager ved kredsretterne. Dette er baseret på et gennemsnitlig antal kriminalsager på omkring 1.750 sager pr. år mellem 2021-2023. Ud af de 450 alvorlige kriminalsager vurderer vi, at 4% i dag varetages af en juridisk uddannet anklager. Det svarer til, at der er omkring 400 alvorlige sager, der i dag ikke varetages af en juridisk uddannet anklager.

Vi vurderer på baggrund af dialog med chefanklageren ved Anklagemyndigheden i Grønland, at det vil kræve omkring 1.200 arbejdsdage pr. år blandt juridisk uddannede anklagere, for at de kan møde i de 400 retssager. Dette bygger på et skøn om, at anklagere i gennemsnit bruger én dags forberedelse pr. retsdag og to gennemsnitlige retsdage pr. retssag. Med omkring 200 arbejdsdage pr. år svarer det til seks årsværk.

Lønomkostninger

Vi lægger i beregningen til grund, at de juridisk uddannede anklagere vil være bacheloruddannede jurister fra Ilisimatusarfik. Dette skyldes hensynet til de grønlandske forhold, herunder nærhedsprincippet i retsplejen.

Dette betyder, at de bacheloruddannede jurister vil skulle ansættes i politisøjlen og ikke i Anklagemyndigheden. Dette skyldes, at det er et krav, at personer, der ansættes ved Anklagemyndigheden, har en cand.jur.

Den årlige lønomkostning for en bacheloruddannet jurist vurderes at være omkring 350.000 kr. pr. år. Det svarer til lønnen for bachelorer uddannet fra Ilisimatusarfik med et par års erfaring, jf. *Cirkulære om overenskomst for Juridiske kandidater og universitetsøkonomer mv. i statens tjeneste i Grønland.*

Vi bemærker, at lønomkostninger potentielt kan være højere end de antagne 350.000 kr. pr. år af to primære grunde. For det første vil det også være muligt at ansætte jurister, der er uddannede fra et universitet i Danmark, hvis de behersker både grønlandsk og dansk. Årsværkudgifterne til jurister fra et dansk universitet vil umiddelbart være højere, da de umiddelbart er berettiget til en række tillæg. For det andet, vil det også på sigt være muligt at ansætte kandidatuddannede jurister fra Ilisimatusarfik, da de første cand.jur. fra Ilisimatusarfik forventes uddannet i 2026.

Hvis de højere lønomkostninger bliver en realitet, vil de faktiske udgifter være højere end udgifter vi har beregnet.

1.2.2 Polititjenestemænds uddannelse og kompetencer i at føre kriminalsager i kredsretterne

”

At der gennemføres grundigere uddannelse og løbende opfølgning samt kompetenceudvikling for de polititjenestemænd, der fører kriminalsager i kredsretterne.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådet anbefaling om grundigere uddannelse, løbende opfølgning, og kompetenceudvikling for de polititjenestemænd, der fører kriminalsager i kredsretterne, varigt set vil indbære en årlig bruttoudgift på 0,2 mio. kr. som følge af øgede uddannelsesomkostninger hos Grønlands Politi. Vi vurderer, at udgifterne er de samme på kort og langt sigt.

Beregningen tager udgangspunkt i et illustrativt eksempel, hvor omfanget af polititjenestemænds efteruddannelse i anklageropgaven fordobles. Konkret beregnes merudgiften forbundet med at gennemføre ét årligt efteruddannelseskursus af to ugers varighed. Til sammenligning afholdes der i dag cirka et årlig kursus af én uges varighed.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af information om *udgifter pr. kursus og antal deltagere*, se Boks 6. Konkret vurderer vi, at et årligt anklagerkursus på to uger med omkring 10-15 deltagere er ca. 150.000 kr., når de eksisterende årlige udgifter til anklagerkurset fratrækkes.

Boks 6 Antagelser vedr. anbefaling 1.2.2 Polititjenestemænds uddannelse og kompetencer i at føre kriminalsager i kredsretterne

Antal deltagere

Vi vurderer pba. dialog med Grønlands Politi, at der i gennemsnit vil være 10-15 deltagere pr. kursus, hvis det afholdes årligt. Dette bygger på, at der i 2022 var 26 deltagere på kurset, mens der i 2023 var seks deltagere. Tilsvarende er der planlagt et kursus i 2024 for seks deltagere.

De seks deltagere kan potentielt være et overkantsskøn. Det skyldes, at der umiddelbart vil være færre politianklagere som følge af anbefalingen om, at det skal være juridisk uddannede anklagere, der møder i de alvorlige og komplicerede sager i kredsretterne.

Udgifter pr. kursus

Vi vurderer, at et anklagerkursus på to uger med 10-15 deltagere vil koste ca. 240.000 kr. Udgiften omfatter leje af lokaler, forplejning og rejseomkostninger, men ikke lønudgifter.

Skønnet bygger på udgifterne ved de faktiske afholdte kurser i de seneste år. I 2022 afholdte Grønlands Politi et anklagerkursus over tre dage for 26 deltagere, hvor Grønlands Politi skønner, at kurset kostede ca. 150.000 kr. Heraf udgjorde lokaleleje og mødepakker 75.000 kr.

Vi antager, at de faste udgifter (lokaleleje, mødepakker) udgør 150.000 kr. for et kursus af to ugers varighed. Dette svarer til en fordobling af de faste udgifter ved en fordobling af længden på kurset.

Hertil antager vi, at de variable udgifter (rejser, tjenestefregning, forplejning) udgør omkring 90.000 kr. svarende til cirka 6.000 kr. pr. kursist. Dette svarer til, hvad prisen pr. kursist var i 2022, når de faste udgifter er fratrukket.

På baggrund heraf vurderer vi, at nettoudgiften forbundet med et årligt anklagerkursus på to uger med omkring 10-15 deltagere er ca. 150.000 kr., når de eksisterende årlige udgifter til anklagerkurset fratrækkes.

1.3 AUTORISEREDE FORSVARERE

Vi skønner, at Advokatrådets anbefalinger vedrørende autoriserede forsvarere samlet set vil indebære en varig årlig bruttoudgift på 7,6 mio. kr.

1.3.1 Landsforsvarerens tilsynskompetencer og -muligheder

”

At Landsforsvarerens tilsynskompetencer og -muligheder udvides, så der etableres en reel løbende supervision af de autoriserede forsvarere. Det anbefales herunder, at der indføres pligt for de autoriserede forsvarere til at vende ankespørgsmål med Landsforsvareren samt vejlede deres klienter om klagemulighederne til Retten i Grønland.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om, at Landsforsvarerens tilsynskompetencer og -muligheder udvides, vil indebære et øget ressourcebehov. Vi har estimeret udgifterne forbundet med dette ressourcebehov under anbefaling 1.3.3. angående den økonomiske ramme for Landsforsvareren.

1.3.2 Beskikket advokat som forsvarer i alvorlige eller komplicerede kriminalsager

”

At retsplejelovens krav skærpes, så kredsretterne i alle alvorlige og komplicerede kriminalsager om blandt andet manddrab, grov vold og voldtægt skal beskikke en advokat frem for en autoriseret forsvarer. Derudover bør tiltalte og sigtede i alle øvrige sager have valgfrihed mellem at få beskikket en advokat og en autoriseret forsvarer.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om, at der skal beskikkes en advokat som forsvarer i alle alvorlige kriminalsager ved kredsretterne, og at tiltalte i alle øvrige sager skal kunne vælge at få beskikket en advokat som forsvarer, varigt set vil indebære en årlig bruttoudgift på 1,9 mio. kr. grundet øgede udgifter til forsvarsadvokaters salær, mens der vil være modgående besparelse i de autoriserede forsvareres salær. Vi vurderer, at udgifterne vil være de samme på kort og langt sigt.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af *antallet af kriminalsager ved kredsretterne, timeforbrug pr. sag, og salærtakster*, se Boks 7.

I lighed med anbefaling 1.2.1 om juridisk uddannede anklagere eksisterer der ikke umiddelbart data for det konkrete omfang af alvorlige og komplicerede sager i kredsretterne. Som et illustrativt beregningseksempel antager vi i beregningen, at der i fremtiden skal beskikkes en forsvarsadvokat i den alvorligste og mest komplicerede fjerdedel af alle kriminalsager ved kredsretterne. I de resterende tre fjerdedele af kriminalsagerne ved kredsretterne antager vi, at det er en autoriseret forsvarer, der møder som forsvarer.

Vi bemærker, at vi antager, at de anklagede i de mindre komplicerede sager vil vælge en autoriseret forsvarer selv om de har muligheden for at vælge en forsvarsadvokat. Dette skyldes, at vi forventer, at anklagede i mindre komplicerede sager fortsat vil foretrække at få beskikket en autoriseret forsvarer i langt de fleste tilfælde, fordi forhold som lokalkendskab, sprog mv. vejer tungere i disse sager.

Konkret estimerer vi udgifterne ved at beregne ændringen i udgifterne til beskikkede forsvarsadvokater. Vi vurderer, at der i dag beskikkes en forsvarsadvokat i 8% af alle kriminalsager i kredsretten. Som følge af anbefalingen antager vi, at det i fremtiden vil være i 25% af alle kriminalsager i kredsretterne. I beregningen skønner vi, at forsvarsadvokater og autoriserede forsvarere i gennemsnit får udbetalt salær for 6 timer pr. sag ved kredsretterne.

Boks 7 Antagelser vedr. anbefaling 1.3.2 Beskikket advokat som forsvarer i alvorlige eller komplicerede kriminalsager

Antallet af kriminalsager ved kredsretterne

Der var i perioden 2021-2023 i gennemsnit ca. 1.750 afsluttede kriminalsager ved kredsretterne.⁹ Vi antager, at anbefalingen vil indebære, at 25% af kriminalsager ved kredsretterne vil varetages af forsvarsadvokater, svarende til 450 sager pr. år. De resterende 75% af sagerne vil varetages af autoriserede forsvarere, svarende til ca. 1.300 sager.

Vi vurderer, at der i dag beskikkes en forsvarsadvokat i 8% af kriminalsagerne ved kredsretterne, svarende til cirka 140 kriminalsager om året. Skønnet bygger på dialog med forsvarsadvokat Marie Louise Frederiksen (Formand for Grønlandske Advokater og medlem af arbejdsgruppen bag advokatrådets rapport), der vurderer, at det langt fra altid er en juridisk uddannet anklager, der står over for forsvarsadvokater i kredsretterne. Ifølge Grønlands Politi er det en juridisk uddannet anklager, der møder i 4% af kredsretssagerne. På baggrund heraf antager vi, at der i dag beskikkes en forsvarsadvokat i 8% af kredsretssagerne, svarende til 140 kriminalsager pr. år.

Advokatrådets anbefaling vil derfor indebære, at der vil ske en stigning på 300 kriminalsager, hvor der vil beskikkes en forsvarsadvokat. Vi antager i forbindelse hermed, at der vil ske et tilsvarende fald i antallet af kriminalsager, der varetages af en autoriseret forsvarer.

Timeforbrug pr. sag

Vi vurderer på baggrund af dialog med forsvarsadvokat Marie Louise Frederiksen, at en forsvarsadvokat/autoriseret forsvarer i gennemsnit honoreres for seks timer pr. kriminalsag. Vi vurderer yderligere, at timeforbruget omtrent er det samme for alvorlige sager som for mindre alvorlige sager. Det skyldes, at nogen alvorlige sager vil have forholdsvis entydige beviser, hvilket medfører en relativ kort retssag. Samtidig kan der være mindre alvorlige sager, hvor der er en stor bevisbyrde, der skal gennemgås, hvilket medfører et relativt højt tidsforbrug.

Vurderingen på seks timer stemmer overens med Justitsministeriets undersøgelse "Undersøgelse vedrørende forsvarsadvokater" fra august 2017¹⁰. I perioden 2015-2017 modtog danske forsvarsadvokater i gennemsnit 11.297 kr. i salærudbetalinger pr. sag.¹¹ I samme periode udgjorde den gældende timetakst for forsvarsadvokater omtrent 1.690 kr. På baggrund heraf har vi udledt, at en forsvarsadvokat i gennemsnit honoreres for 6,7 timer pr. sag.

Salærtakster

Til beregningen af de økonomiske omkostninger anvender vi de nuværende salærtakster for forsvarsadvokater og autoriserede forsvarer i Grønland.¹² En forsvarsadvokat vil modtage et salær på 17.340 for en seks timers retsdag, mens autoriserede forsvarere vil få et salær på 8.670 kr. eller 13.005 kr. afhængig af, om vedkomne har en bachelorgrad i jura. Vi har ikke oplysningerne om uddannelsesfordelingen mellem de autoriserede forsvarere. I beregninger tager vi derfor udgangspunkt i gennemsnittet af de to salærtakster for autoriserede forsvarere.

⁹ <https://domstol.dk/groenlandskredsretter/statistik/>

¹⁰ https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2018/07/ey_rapport_vedr_forsvarsadvokater_-_endelig.pdf

¹¹ Artiklen nævner ikke, hvorvidt der kun er tale om sager, der ender retten. Såfremt det også indeholder sager, der ikke ender i retten, kan de 6,7 timer være et underkantskøn for det gennemsnitlige timerforbrug pr. sag, der ender i retten.

¹² De resulterende udgifterne som følge af Advokatrådets anbefaling om ændring af salærtaksterne for advokater håndteres i forbindelse med afsnit 2.1.1.

1.3.3 Øget økonomisk ramme for Landsforsvareren

At den økonomiske ramme for Landsforsvareren hæves betydeligt, så Landsforsvareren har flere ressourcer, herunder personaleressourcer, til at gennemføre vejledning, efter- og videreuddannelse samt tilsyn. Rammen bør desuden reguleres efter antallet af aktive autoriserede forsvarere.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om, at Landsforsvarerens økonomiske ramme hæves betydeligt, varigt set vil indebære en årlig bruttoudgift på 3,5 mio. kr. grundet øgede lønomkostninger til at ansætte en advokatfuldmægtig. Det faktiske varige finansieringsbehov vil dog være minimalt, da Landsforsvarerens nuværende faste bevilling udgør ca. 3,5 mio. kr. årligt.¹³

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af *Landsforsvarerens nuværende udgifter*, og et skøn over *lønomkostningerne til en fuldtidsansat advokat*, se Boks 8. Konkret vurderer vi, at det vil være nødvendigt, at der ansættes en ekstra fuldtidsadvokat hos Landsforsvareren for at kunne håndtere den ekstra arbejdsbyrde, der vil blive pålagt Landsforsvareren som følge af anbefaling 1.3.1. Hertil skal rammen kunne dække Landsforsvarerens nuværende udgifter til løn til Landsforsvareren og sekretariatslederen, husleje, og efteruddannelse af de autoriserede forsvarere.

Vi antager i beregningen, at rammen er konstant i alle år. Det indebærer, at rammen ikke direkte afhænger af antallet af autoriserede forsvarere, som Advokatrådet ellers anbefaler. Dette skyldes, at Landsforsvarerens primære arbejdsbyrde vil afhænge af det samlede antal sager, mens en mindre del vil afhænge af antallet af autoriseret forsvarer. Hertil kommer, at antallet af autoriserede forsvarere har været forholdsvis konstant i de seneste år. Derfor vurderer vi, at en økonomisk ramme for Landsforsvareren, der er uafhængig af antallet af autoriserede forsvarere, giver et retvisende billede af Landsforsvarerens faktiske årlige udgifter.

Boks 8 Antagelser vedr. anbefaling 1.3.3 Øget økonomisk ramme for Landsforsvareren

Landsforsvarerens nuværende udgifter

På baggrund af dialog med Landsforsvareren samt oplysninger fra Domstolsstyrelsen vurderer vi, at Landsforsvarerens nuværende udgifter udgør ca. 2,6 mio. kr. årligt. Disse årlige udgifter dækker over husleje, lønninger samt efteruddannelse af de autoriserede forsvarere.

Udgifterne til selve grunduddannelsen af nye autoriserede forsvarere indgår ikke heri, da anbefaling 1.3.4 medfører, at der afsættes en særskilt ramme til grunduddannelse af autoriserede

¹³ Vi bemærker, at der herudover er afsat midler til etableringen af en bistandsværgeskoordinatorfunktion ved Landsforsvareren i perioden 2024-2027 (0,7 mio. kr. i 2024, 1,0 i 2025, 0,8 i 2026, og 0,8 i 2027). Vi har udeladt disse midler fra vores beregning, da anbefalingens fokus er på Landsforsvarerens funktion ift. de autoriserede forsvarere.

forsvarere. Dette adskiller sig fra i dag, hvor udgifterne til de autoriserede forsvareres grunduddannelse afholdes inden for Landsforsvareren samlede økonomiske ramme.

Lønomkostninger til en fuldtidsansat advokat hos Landsforsvareren

På baggrund af dialog med Landsforsvareren vurderer vi, at det vil være nødvendigt at ansætte en advokat med tre års erfaring for i fremtiden at kunne gennemføre vejledning, efter- og videreuddannelse samt øget tilsyn af de autoriserede forsvarere.

I beregningen antager vi, at de årlige lønomkostninger til denne fuldtidsansatte advokat vil være 960.000 kr. årligt. Denne lønomkostning er baseret på dialog med Landsforsvareren med udgangspunkt i tal fra DJØF's lønberegner¹⁴, hvor vi anvender lønnen for advokater i alle brancher, med 3-4 års anciennitet, i enten Aarhus, Odense eller Aalborg.¹⁵

1.3.4 Særskilt bevilling til Landsforsvareren til gennemførelse af grunduddannelse

”

At Landsforsvareren får en særskilt bevilling til gennemførelse af grunduddannelse, så uddannelsen kan gennemføres i fuldt eller forkortet omfang efter det aktuelle samfundsbehov.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om, at Landsforsvareren får en særskilt bevilling til at gennemføre grunduddannelsen af autoriserede forsvarere, varigt set vil indebære en årlig bruttoudgift på 1,4 mio. kr. grundet øgede uddannelsesomkostninger. På kort sigt vil det faktiske finansieringsbehov være lavere, da Landsforsvareren til og med 2027 har en øget bevilling på 1,2 mio. kr., der går til uddannelse af ekstra autoriserede forsvarere.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund et skøn for den nødvendige *ramme til grunduddannelse af autoriserede forsvarere*. Konkret antager vi i beregningen, at Landsforsvareren inden for en fire-årige periode vil skulle kunne afholde en lang og en forkortet grunduddannelse af nye autoriserede forsvarere. Udgifterne i de enkelte år vil afhænge af uddannelsesaktiviteten. Vi vurderer, at udgifterne i gennemsnit vil være ca. 1,4 mio. kr. årligt.

¹⁴ <https://www.djoef.dk/loen-og-loenforhandling/loenberegner-og-loentjek>

¹⁵ Byerne er valgt i dialog med Landsforsvareren ud fra, at det vurderes at lønnen vil afspejle lønforholdene i en større dansk provinsby.

Boks 9 Antagelser vedr. anbefaling 1.3.4 Særskilt bevilling til Landsforsvareren til gennemførelse af grunduddannelse**Ramme til grunduddannelse af autoriserede forsvarere**

Vi vurderer, på baggrund af dialog med Landsforsvareren, at en gennemsnitlige ramme på 1,4 mio. kr. vil være nødvendigt, for at der kan gennemføres en lang og forkortet grunduddannelse af de autoriserede forsvarere inden for en fireårig periode.

Konkret vurderer vi, baseret på dialog med Landsforsvareren, at det inden for en fireårig periode vil være hensigtsmæssigt at gennemføre henholdsvis korte og lange uddannelsesforløb på skift. Vi vurderer, at de samlede udgifter hertil, over den fireårige periode, vil udgøre 5,5 mio. kr. Vi antager rent beregningsteknisk, at de 5,5 mio. kr. er ligeligt fordelt over de enkelte år, svarende til 1,4 mio. kr. årligt. De faktiske årlige udgifter vil dog variere afhængig af uddannelsesaktiviteten i de enkelte år.

Vi vurderer, at den faste kadence af grunduddannelse vil bidrage til at øge antallet af autoriserede forsvarere til et niveau, der afspejler det samfundsmæssige behov. Konkret skønner vi, at der over en fireårig periode vil kunne blive uddannet fem nye autoriserede forsvarere. Dette er baseret på det faktiske optag og frafald på den lange og forkortede grunduddannelse. I 2021 blev 11 personer optaget på den lange grunduddannelse, hvoraf tre personer gennemførte hele uddannelsen og bestod den endelige eksamen. Tilsvarende blev der optaget tre personer på den forkortede uddannelse i 2021, hvoraf to gennemførte uddannelsen.

Vi vurderer, at det øgede antal autoriserede forsvarere ikke vil resultere i øgede salærudgifter. Dette skyldes, at de samlede salærudgifter afhænger af antallet af sager, hvorved det er uafhængigt af antallet af autoriserede forsvarere.

1.4 BISIDDERE OG BISTANDSADVOKATER

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling vedrørende bisiddere og bistandsadvokater vil indebære en årlig varig bruttoudgift på 3,9 mio. kr. Disse udgifter udgøres alene af udgifterne til etablering af en bistandsadvokatordning i Grønland.

1.4.1 Bistandsadvokatordning i Grønland

”

At der etableres en bistandsadvokatordning i Grønland.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om, at der etableres en bistandsadvokatordning i Grønland, varigt set vil indebære en årlig bruttoudgift på 3,9 mio. kr. grundet udgifter til bistandsadvokaters salærer. Vi vurderer, at udgifterne vil være de samme på kort og langt sigt.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af skøn for *antallet af sager hvor der beskikkes en bistandsadvokat, bistandsadvokaters timeforbrug, og bistandsadvokaters salærtakster*, se Boks 10.

Der eksisterer ikke umiddelbart data for det konkrete omfang af sager, hvor der vil beskikkes en bistandsadvokat. Som et illustrativt beregningseksempel antager vi i beregningen, at disse sager udgør en *fjerdedel* af alle sager i Kredsretterne, Grønlands Landsret og Retten i Grønland. Hertil skønner vi, at en bistandsadvokat i gennemsnit bruger fire timer pr. sag.

De beregnede udgifter tager udgangspunkt i en antagelse om, at det vil være en bistandsadvokat i alle sagerne ved Kredsretterne, Grønlands Landsret og Retten i Grønland. Såfremt en andel af sagerne vil varetages af autoriserede besiddere fremfor en bistandsadvokat, vil de resulterende udgifter være mindre end de skønnede udgifter.

Boks 10 Antagelser vedr. anbefaling 1.4.1 Bistandsadvokatordning i Grønland

Antallet af sager hvor der beskikkes bisidder

En bistandsadvokatordning i Grønland tilsvarende ordningen i Danmark vil indebære, at der beskikkes en bistandsadvokat:

- Altid i sager hvor borgeren har været udsat for voldtægt eller alvorlige seksualforbrydelser, samt
- I sager hvor borgeren har været udsat for anden personfarlig kriminalitet som vold eller røveri, hvis borgeren ønsker det.

Der eksisterer ikke umiddelbart data for det konkrete omfang af sager, hvor der vil beskikkes en bistandsadvokat. Som et illustrativt beregningseksempel antager vi i beregningen, at disse sager udgør en *fjerdedel* af alle sager i Kredsretterne, Grønlands Landsret og Retten i Grønland. Det er konsistent med antagelserne for anbefaling 1.2.1 og 1.3.2 om, at der skal møde en juridisk uddannet anklager og forsvarer i en fjerdedel af sagerne i Kredsretterne.

I perioden 2021-2023 var der i gennemsnit ca. 2.000 afsluttede kriminalsager ved de tre grønlandske retsinstanter. Heraf var 1.750 sagerne ved Kredsretterne, 220 sager ved Grønlands Landsret og under 10 sager ved Retten i Grønland. Under antagelse af der vil være en bistandsadvokat i en fjerdedel af disse sager, svarer det til 500 sager årligt. Såfremt en andel af sagerne vil varetages af autoriserede besiddere fremfor en bistandsadvokat, vil de resulterende udgifter være mindre end de skønnede udgifter.

Vi har lagt til grund for beregningen, at den beskikkede bistandsadvokat tilbydes ud over de eksisterende muligheder for bistand. Derfor indgår eventuelle besparelser som følge af mindre arbejde for eksisterende bisiddere ikke i beregningen.

Timeforbrug

Vi vurderer, at bistandsadvokater i gennemsnit bruger fire timer pr. sag. Dette er baseret på et interview med en bistandsadvokat i Danmark (Sophia Dankelev) bragt i mediet K-NEWS¹⁶. I interviewet fremgår det, at bistandsadvokater bruger mellem to og fire timer pr. sag. Grundet de særlige grønlandske forhold, skønnes det, at et tidsforbrug på fire timer er mest retvisende i en grønlandsk kontekst.

Salærtakster

Der findes ikke i dag salærtakster for bistandsadvokater i Grønland, da der i dag ikke eksisterer en bistandsadvokatordning i Grønland.

¹⁶ <https://www.k-news.dk/artikler/bistandsadvokater-har-2-4-timer-pr.-sag-der-er-helt-bestemt-sager-hvor-jeg-ikke-synes-det-er-nok>

I beregninger anvender den pr. 1. februar 2024 gældende vejledende takster for advokater på 1.965 kr. per time i Grønland. Det skyldes, at bistandsadvokater ved Vestre og Østre Landsret i Danmark modtager salærtakster tilsvarende til taksterne for forsvarsadvokater. Vi forventer derfor, at en bistandsadvokat i Grønland også vil modtage en salærbetaling tilsvarende til forsvarsadvokater.

Vi bemærker, at antagelsen om en gennemsnitlig salærtakst på 1.965 kr. per time potentielt kan lede til et underkantskøn af udgifterne. Det skyldes for det første, at bistandsadvokater vil skulle foretage procedurerejser i forbindelse med sager, der behandles uden for Nuuk. For det andet, vil salærudbetalingen for en producererejse typisk være højere end salærudbetalingen for en sag, der behandles i Nuuk. Det følger af, at en forsvarsadvokat modtager salær for rejsetid samt per dag med planlagte retsmøder.

Vi vurderer dog, at de evt. merudgifter til højere salærudbetaling til bistandsadvokater ved procedurerejser vil være indeholdt inden den samlede usikkerhed at udgiftsskønnet. Det skyldes for det første, at vi forventer, at en advokat vil kunne varetage sager som forsvarsadvokat og bistandsadvokat ved det samme procedurerejser. For det andet, har vi allerede i beregningen delvist taget højde for de særlige grønlandske forhold, da vi antager et gennemsnitlig timetal på fire timer per sager, mens det i Danmark i gennemsnit er to til fire timer.

KAPITEL 2

ACCESS TO JUSTICE I MINDRE BEFOLKEDE OMRÅDER

Vi skønner, at Advokatrådets anbefalinger vedr. *access to justice* i mindre befolkede områder varigt set vil indebære en årlig bruttoudgift på 8,8 mio. kr., se Tabel 3. Vi skønner, at de kortsigtede og varige udgifter er ens.

Vi vurderer, at det faktisk finansieringsbehov svarer til de skønnede bruttoudgifter, da der ikke umiddelbart ikke er afsat finansiering til initiativer, der har overlap med Advokatrådets anbefalinger vedr. *access to justice* i mindre befolkede områder.

Tabel 3
Overblik over de samlede økonomiske udgifter ved anbefalingerne vedr. *access to justice* i mindre befolkede områder

ANBEFALING	2025	2026	2027	2028	VARIGT
2.1. Adgang til bistand fra advokater og autoriserede forsvarere	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
2.1.1 Ændring af beskikkede advokaters og autoriserede forsvareres salærtakster	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
2.1.2 Sidestilling af salærtakster i videoafhøringsager	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2. Adgang til lokale autoriserede forsvarere	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
2.2.1 Ret til tjenestefrihed for autoriserede forsvarere	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2 Fuldtidsansatte autoriserede forsvarere	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
2.3. Adgang til retshjælp og rådgivning	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
2.3.1 Fast bevilling til retshjælp	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
2.4. Lokal politiitilstedeværelse	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
2.4.1 Finansiering til uddannelse og vejledning af kommunefogederne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4.2 Kommunefogedernes løn	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
2.5. Gennemførelsen af videoafhøringer	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
2.5.1 Gennemførelsen af videoafhøringer	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Bruttoudgift	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8
Allerede afsat finansiering	-	-	-	-	-
Finansieringsbehov	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8

Note: De angivne årlige beløb er afrundet til nærmeste 0,1 mio. kr. Afrundingen kan betyde, at summen af elementerne ikke stemmer med de angivne totaler.

Kilde: Copenhagen Economics

2.1 ADGANG TIL BISTAND FRA ADVOKATER OG AUTORISEREDE FORSVARERE

Vi skønner, at Advokatrådets anbefalinger vedrørende adgang til bistand fra advokater og autoriserede forsvarere samlet set vil indebære en varig årlig bruttoudgift på 4,2 mio. kr. Vi vurderer, at de kortsigtede og varige udgifter er de samme.

2.1.1 Ændring af beskikkede advokaters og autoriserede forsvareres salærtakster

”

At Grønlands Landsrets vejledende salærtakster for beskikkede advokater og autoriserede forsvarere i kriminalsager ændres, så salæret i højere grad afspejler den faktiske anvendte tid og risikoen for længere ophold på stedet for retsmødet.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om at ændre salærtaksterne, så de i højere grad afspejler den faktiske anvendte tid og risikoen for længere ophold på stedet for retsmødet, varigt set vil indebære en årlig bruttoudgift på 4,2 mio. kr. grundet højere salærudbetalinger. Vi vurderer, at de kortsigtede og varige udgifter vil være de samme.

Vi bemærker dog, at udgifterne i høj grad vil afhænge af, hvordan Grønlands Landsret vil udforme taksterne, så de i højere grad afspejler de grønlandske forhold. Dette betyder, at de faktiske udgifter vil afhænge af den konkrete udformning af anbefalingen.

Vi har i beregninger taget udgangspunkt i en model, hvor reglerne for salærtaksterne ændres i forbindelse med procedurerejser, så forsvarsadvokater og autoriserede forsvarere også vil modtage salærbetaling for rejsedage uden planlagte retsmøder. Konkret har vi regnet på en model, hvor forsvarsadvokater og autoriserede forsvarere vil modtage halvdelen af det supplerende rejsesalær (pkt. 12) i Grønlands Landsrets vejledende salærtakster på de dage på procedurerejser, hvor forsvareren hverken rejser eller har planlagte retsmøder. Det vil indebære, at forsvarsadvokater vil modtage ca. 7.800 kr. pr. fraværsdag, hvor der ikke er planlagte retsdage eller dage med transporttid. Autoriserede forsvarere vil modtage ca. 4.900 kr. pr. fraværsdag afhængig af uddannelsesbaggrund.

Udgifterne kan være højere eller lavere, hvis implementeringen af anbefalingen vil udformes anderledes end den beskrevne model.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af skøn for *ændring i salærtaksterne, antal procedurerejser, og den gennemsnitlige varighed pr. procedurerejse*, se Boks 11. Konkret vurderer vi, at

forsvarsadvokater i gennemsnit vil modtage halvdelen af det supplerende rejsesalær for tre fraværsdage pr. procedurerejse. Hertil vurderer vi, at der årligt vil være omkring 210 procedurerejser i gennemsnit til Kredsretterne uden for Nuuk.

Vi bemærker, at en bistandsadvokatordning som følge af anbefaling 1.4.1 potentielt vil kunne resultere i et højere udgiftsskøn. Det skyldes, at en bistandsadvokat potentielt vil skulle foretage procedurerejser i forbindelse med sager, der behandles uden for Nuuk. Deres salærudbetaling vil derfor også potentielt stige, hvis salærtaksterne for procedurerejser ændres. Vi vurderer dog, at de resulterende udgifterne vil være indeholdt inden for usikkerheden, der er forbundet med udgiftsskønnet. Det skyldes, at vi forventer, at en bistandsadvokatordning ikke vil have en betydelig effekt på antallet af procedurerejser, se Boks 10.

Boks 11 Antagelser vedr. anbefaling 2.1.1 Ændring af beskikkede advokaters og autoriserede forsvareres salærtakster

Ændring i salærtaksterne

Med de nuværende takster modtager forsvarere salærtakst på baggrund af pkt. 11 (transporttid) og 12 (supplerende rejsesalær) ved procedurerejser. Dette indebærer, at forsvarer kun modtager salærudbetaling pr. planlagte retsdage samt for rejsetid. For dage med fravær fra forsvarerens normale kontor under procedurerejse, hvor der ikke er planlagte rejsedage, modtager forsvareren ikke nogen salærbetaling.

For at den samlede salærudbetaling i højere grad afspejler den faktiske længde på procedurerejsen regner vi på en model, hvor forsvareren vil modtage salær for samtlige rejsedage. Konkret regner vi på en model, hvor forsvareren vil få en salærudbetaling på halvdelen af det normale supplerende rejsesalær på fraværsdage uden planlagte retsdage eller rejsetid. Det svarer til at en forsvarsadvokat vil modtage ca. 7.800 kr. pr. fraværsdag, hvor der ikke er planlagte retsdage eller dage med transporttid. Autoriserede forsvarere vil modtage ca. 4.900 kr. pr. fraværsdag afhængig af uddannelsesbaggrund.

Antal procedurerejser

Vi vurderer, at der i gennemsnit vil være cirka 250 procedurerejser pr. år. Dette bygger på skøn for 1.100 antal afsluttede kriminalsager i kredsretterne, der behandles uden for Nuuk, hvor der vil være behov for procedure rejser. Dertil antager vi, at der behandles 3-6 sager i gennemsnit pr. procedurerejse.

Antal kriminalsager, der behandles uden for Nuuk.

I beregningen antager vi, at der vil være procedurerejser forbundet med samtlige sager, der behandles ud for Nuuk. Det skyldes, at langt de fleste advokater og autoriserede forsvarere har base i Nuuk. Dermed vil der være rejseaktivitet for de fleste sager, der behandles uden for Nuuk.

Ved de tre kredsretter Qaasuitsooq Kredsret, Qeqqa Kredsret og Kujalleq Kredsret var der i gennemsnit 970 afsluttede kriminalsager i perioden 2021-2023.

Ved Sermersooq Kredsret var der i gennemsnit 770 afsluttede kriminalsager i perioden 2021-2023. Heraf antager vi, at der vil være procedurerejser forbundet med 20%, svarende til 500 kriminalsager om året. Det skyldes, at Sermersooq Kredsret dækker over sager behandlet ved hovedkontoret i Nuuk, men også dækker byer og bygder uden for Nuuk, så som Tasilaq i Østgrønland. Der forligger ikke umiddelbart sagsstatistik for de enkelte kontorer under Sermersooq Kredsret. Antagelsen om 20% svarer omtrent til andelen af befolkningen, der hører under Sermersooq Kredsret, men bor uden for Nuuk.

Vi bemærker, at antagelsen om at der vil være procedurerejser forbundet med alle kriminalsager, der behandles uden for Nuuk, kan lede til et lille overkantskøn. Det skyldes, at et fåtal af de autoriserede forsvarere i dag har base uden for Nuuk. Hertil kommer det, at der som følge af anbefaling 2.2.2, vil være en fuldtidsansat autoriseret forsvarer ved alle kredsretterne. Disse autoriserede forsvarere vil kunne varetage nogle af sagerne uden et behov for en procedurerejse. Vi vurderer umiddelbart, at det vil have en mindre betydning for det samlede udgiftsskøn og være indeholdt inden for de naturlige usikkerheder, der er ved udgiftsskønnet.

Antal sager per procedurerejse

Vi vurderer på baggrund af dialog med forsvarsadvokat Marie Louise Frederiksen, at forsvarsadvokater i gennemsnit behandler 3-6 sager pr. producererejse. Vi antager i beregningerne, at en autoriseret forsvarer ligeledes behandler 3-6 sager pr. procedurerejse.

Sager der varetages af forsvarsadvokater og autoriserede forsvarere

I lighed med vores antagelse i beregningen vedr. anbefaling 1.3.2 antager vi, at 25% af procedurerejser foretages af forsvarsadvokater, mens de resterende 75% af procedurerejser foretages af autoriserede forsvarere.

Gennemsnitlig varighed pr. procedurerejse

Vi vurderer, på baggrund af dialog med forsvarsadvokat Marie Louise Frederiksen, at en gennemsnitlig procedurerejse varer én uge. Det afspejler, at nogle procedurerejser er forholdsvis korte, mens andre strækker sig over flere uger.

De korte procedurerejser kræver, at der afgår et fly kort tid efter den sidste retsdag, da fly ofte er den eneste måde at rejse mellem Nuuk og biringstederne i Sermersooq kredsret samt de øvrige kredsretters tingsteder.¹⁷ Modsat vil der være lange procedurerejser, hvis der ikke afgår nogle fly i dagene efter den sidste retsdag. Dertil sker det ofte, at de planlagte flyafgange bliver aflyst grundet de grønlandske vejrforhold. Eksempelvis aflyste Air Greenland 43% af afgangene mellem Nuuk og Kulusuk i 2021¹⁸, mens det var 60% i 2022.¹⁹ De aflyste afgange indebærer, at forsvarere risikerer at strandes i flere dage i træk.

¹⁷ Sejlads kan på nogen tider af året udgøre et alternativ til at flyve. Sejlads er dog ofte betydelig langsommere og mindre fleksibelt. Det udgør derfor sjældent et reelt alternativ.

¹⁸ <https://www.sermitiaq.ag/erhverv/air-greenland-har-88-aflysninger-mellem-nuuk-og-kulusuk-pa-cvet-alene-i-2021/532670>

¹⁹ <https://sermersooq.gl/da/2024/03/sermersooq-flyaflysninger-kvaeler-oestgroenland/#:-:text=At%20fire%20flyvninger%20i%20tr%C3%A6k,i%20Tasilaq%20og%20dets%20bygder.>

2.1.2 Sidestilling af salærtakster i videoafhøringsager

At videoafhøringer enten sidestilles med retsmøder i landsrettens vejledende takster, eller der findes en anden passende løsning for rejsesalær forbundet med afhøringerne.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at udgifterne Advokatrådets anbefaling om at sidestille videoafhøringer med retsmøder i landsrettens vejledende takster varigt vil være indebære øgede udgifter til salærudbetalinger. Vi vurderer, at disse udgifter til salærudbetalinger er indeholdt i udgiftskønnet vedr. Advokatrådets anbefaling om ændring af beskikkede advokaters og autoriserede forsvareres salærtakster (2.1.1).

Ved videoafhøringsager modtager forsvarere salær efter pkt. 4 i Grønlands Landsrets vejledende takster på 1.965 kr. pr. time for forsvarsadvokater og mindre for autoriserede forsvarere. Såfremt forsvareren skal rejse til en anden by for at deltage i en videoafhøring, bruges de samme timetakster for videoafhøring, som ved hovedforhandlinger, jf. punkt 10 B.

En sidestilling af videoafhøringsager med retsmøder vil indebære, at forsvarere vil modtage salær efter taksterne for transporttid (pkt. 11) og supplerende rejsesalær (pkt. 12), når forsvareren skal rejse til en anden by, end der hvor forsvareren har kontor, for at deltage i en videoafhøring. Hertil vil forsvarere også modtage et salær på halvdelen af det supplerende rejsesalær på fraværsdage, hvor der ikke er planlagte retsdage på grund af anbefalingen om at ændre beskikkede advokaters og autoriserede forsvareres salærtakster til at afspejle grønlandske forhold (2.1.1).

Vi vurderer, at de øgede udgifter til større salærudbetalinger i forbindelse med videoafhøringer, er indeholdt i udgiftskønnet for anbefaling 2.1.1 om ændring af de beskikkede advokaters og autoriserede forsvareres salærtakster af to årsager.

For det første modtager forsvarere i dag til en vis grad indirekte salærudbetaling efter taksternes pkt. 11 og 12 ved videoafhøringsager uden for Nuuk. Dette skyldes, at vi er af den forståelse baseret på interviews med en række interessenter, at videoafhøringsager ofte indgår som del af forsvareres procedurerejser, hvor der normalt også afholdes retsmøder. Der vil således primært være merudgifter til salærer i de tilfælde, hvor forsvarere rejser alene for at deltage i videoafhøringer. Vi vurderer, at dette kun sker i sjældne tilfælde. Derfor skønner vi, at den resulterende merudgift for det offentlige er begrænset. For den enkelte forsvarer vil det dog være en betydelig ændring i deres salærudbetaling for videoafhøringsager.

For det andet har vi i beregningen for anbefaling 2.1.1 om ændring af beskikkede advokaters og autoriserede forsvareres salærtakster allerede beregnet udgifterne forbundet med i fremtiden at give forsvarere halvdelen af det supplerende rejsesalær (pkt. 12) på dage, hvor der hverken er planlagt rejseaktiviteter eller retsmøder. Dette skyldes, at videoafhøringer indgår i den samlede sagsstatistik hos kredsretterne som ligger til grund for beregningen for anbefaling 2.1.1.

2.2 ADGANG TIL LOKALE AUTORISERED E FORSVARERE

Vi skønner, at Advokatrådets anbefalinger vedrørende adgangen til lokale autoriserede forsvarere samlet set vil indebære en varig årlig bruttoudgift på 0,7 mio. kr. Vi vurderer, at de kortsigtede udgifter vil være på samme niveau som de varige udgifter.

2.2.1 Ret til tjenestefrihed for autoriserede forsvarere

”

At lokal tilstedeværelse af autoriserede forsvarere i alle retskredse understøttes ved at indføre en ret til tjenestefrihed uden løn fra andre ansættelsesforhold i forbindelse med varetagelsen af hvervet som autoriseret forsvarer.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om at autoriserede forsvarere får en ret til tjenestefrihed uden løn fra deres andre ansættelsesforhold ikke direkte leder til nogle nævneværdige økonomiske omkostninger.

2.2.2 Fuldtidsansatte autoriserede forsvarere

”

At der oprettes en fuldtidsstilling som autoriseret forsvarer i hver af de fire retskredse, som underlægges særligt skærpede vilkår i forhold til efteruddannelse og tilsyn samt pligt til at påtage sig kriminalsager i yderområder og opgaver som "bistandsbisidder".

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om at oprette en fuldtidsstilling som autoriseret forsvarer i hver af de fire retskredse varigt set vil indebære en årlig bruttoudgift på 0,7 mio. kr. grundet øgede lønomkostninger. Vi vurderer, at de kortsigtede og varige udgifter er de samme.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af skøn for lønomkostningerne til de fire autoriserede forsvarere, se Boks 12. Konkret antager vi, at de fuldtidsansatte autoriserede forsvarere vil modtage et fast grundhonorar på 15.000 kr. om måneden. Hertil vil de modtage salærbetaling ud fra de eksisterende takster for autoriseret forsvarer.

Boks 12 Antagelser vedr. anbefaling 2.2.2 Fuldtidsansatte autoriserede forsvarere**Lønomkostningerne til de fuldtidsansatte autoriserede forsvarere**

Vi vurderer, på baggrund af dialog med Landsforsvareren, at en lønningsmodel for fuldtidsansatte autoriserede forsvarere vil bestå af et fast honorar kombineret med en salærindkomst.

Det faste honorar skal udgøre et sikkerhedsnet for den fuldtidsansatte autoriserede forsvarer, der sikrer, at vedkomne har en fast indtægt selv, hvis antallet af sager er begrænset i en given periode. Dette afspejler, at autoriserede forsvarere i dag varetager et andet erhverv ved siden af arbejdet som autoriseret forsvarer. Bierhvervet sikrer de autoriserede en fast indtægt hver måned, hvilket en fuldtidsansat autoriseret forsvarer ikke vil have mulighed for.

Størrelsen på det faste honorar skal balancere hensynet til at sikre en minimumindkomst i alle måneder, samtidig med at den samlede månedsløn skal afspejle uddannelsesniveaue for en autoriseret forsvarer. Sættes det for lavt vil det ikke udgøre et sikkerhedsnet for den fuldtidsansatte autoriseret forsvarer, hvilket kan gøre det svært at rekruttere de rette personer til stillingerne. Sættes det for højt vil det skævvride forholdene iff. de øvrige uddannelsesgrupper i det grønlandske retsvæsen.

Vi vurderer umiddelbart, at et grundhonorar på 15.000 kr. pr. måned vil ramme en rimelig balance. Vurderingen bygger på, at en autoriseret forsvarer i dag modtager omkring 27.000 kr. om måneden i salærbetaling.²⁰ Dette vil indebære, at den samlede månedsløn for en fuldtidsansat autoriseret forsvarer vil udgøre 42.000 kr. Til sammenligning er den gennemsnitlige månedsløn for en kredsdommer cirka 52.000 kr.²¹

²⁰ Ifølge tal fra Domstolsstyrelsen modtog de autoriserede forsvarere sammenlagt 5.834.603 kr. i honorar/salær i 2023. Fordelt over de på daværende tidspunkt 18 autoriserede forsvarere betyder dette, at de autoriserede forsvarere i gennemsnit modtog 27.012 kr. om måneden i honorar/salær.

²¹ Ifølge tal fra Domstolsstyrelsen var de samlede lønudgifter til kredsdommere 7,1 mio. kr. i 2023. Da årsværkforbruget for kredsdommere ifølge tallene var 11,4 i 2023, kan det beregnes, at den gennemsnitlige lønudgift pr. kredsdommerårsværk var 52.118 kr. om måneden i 2023.

2.3 ADGANG TIL RETSHJÆLP OG RÅDGIVNING

Vi skønner, at Advokatrådets anbefalinger vedrørende adgang til retshjælp og rådgivning vil indebære en varig årlig bruttoudgift på 1,0 mio. kr. Disse udgifter udgøres alene af udgifterne til en fast bevilling til retshjælp i Grønland.

2.3.1 Fast bevilling til retshjælp

At der afsættes betydeligt flere ressourcer til retshjælp i Grønland på en fast bevilling, herunder til øget tilstedeværelse i Grønlands yderområder.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om at der afsættes flere ressourcer til retshjælp i Grønland på en fast bevilling varigt set vil indebære en årlig bruttoudgift på 1,0 mio. kr. På kort sigt vil det faktiske finansieringsbehov være lavere, da der allerede er afsat midler til IKIU i perioden 2024-2027.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af *historiske tilskud til retshjælpsinstitutionen IKIU*, se Boks 13. Konkret vurderer vi, at den fremtidige faste bevilling i alt vil være 1,0 mio. kr. årligt. Heraf vil 150.000 kr. dække udgifter til rejser til Grønlands yderområder.

Boks 13 Antagelser vedr. anbefaling 2.3.1 Fast bevilling til retshjælp

Historiske tilskud til retshjælpsinstitutionen IKIU

Vi vurderer, at der i fremtiden skal gives en årlig grundbevilling på 850.000 kr. til retshjælp i Grønland. Denne vurdering er baseret på en gennemgang af Civilstyrelsens historiske tilskud til retshjælpsinstitutioner²², hvor retshjælpsinstitutionen IKIU er den eneste grønlandske institution, der har modtaget midler i perioden fra 2019 til 2023.

I perioden blev der i gennemsnit givet et tilskud på 775.000 kr., hvoraf der senest i 2024 blev givet 716.300 kr., mens de havde ansøgt om 900.080 som basistilskud. På denne baggrund vurderer vi, at 850.000 kr. er et retvisende niveau for en fast fremtidig grundbevilling.

Til at dække en "øget tilstedeværelse i Grønlands yderområder", vurderer vi, at der skal være separat bevilling til lokal retshjælp på 150.000 kr. årligt. Denne vurdering er baseret på en ekstrabevilling givet i 2018 på 226.000 kr., der var "øremærket til styrkelse af rådgivningerne i byerne uden for Nuuk i perioden 2020 til og med 2021"²³.

²² <https://www.civilstyrelsen.dk/sagsomraader/tilskud-til-retshjaelpskontorer-og-advokatvagter/aarsberetninger>

²³ <https://www.ikiu.gl/aarsberetning-2019/?lang=da>

2.4 LOKAL POLITITILSTEDEVÆRELSE

Vi vurderer, at Advokatrådets anbefalinger vedrørende lokal polititilstedeværelse samlet set vil indebære en varig årlig bruttoudgift på 0,07 mio. kr. Udgiften vedrører alene anbefalingen om en forøgelse af kommunefogedernes timeløn.

2.4.1 Finansiering til uddannelse og vejledning af kommunefogederne

”

At der sikres langsigtet finansiering både centralt og lokalt til Grønlands Politis arbejde med uddannelse og supervision af kommunefogederne.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om, at der sikres langsigtet finansiering af Grønlands Politis arbejde med uddannelse og supervision af kommunefogederne, ikke vil indebære nogen offentlige merudgifter.

Anbefalingen vil umiddelbart medføre et øget ressourceforbrug hos Grønlands Politi til at øge arbejdet med uddannelse og supervision af kommunefogederne. Vi skønner, at omkostningerne forbundet hermed vil være forholdsvis begrænsede. Set i lyset af, at anbefalingen 1.2.1 vil frigive et betydeligt antal årsværk hos Grønlands Politi, vurderer vi, at Grønlands Politi vil kunne afholde udgifterne hertil inden for den eksisterende ramme.

2.4.2 Kommunefogedernes løn

”

At kommunefogedernes timeløn reguleres, så den samlede løn i højere grad afspejler den faktiske arbejdsindsats.

Kilde: Advokatrådet

Vi vurderer, at Advokatrådets anbefaling om, at kommunefogedernes timeløn reguleres, så den samlede løn i højere grad afspejler den faktiske arbejdsindsats, vil indebære en varig årlig bruttoudgift på 70.000 kr. Vi vurderer, at de kortsigtede og varige udgifter er de samme. De marginale omkostninger afspejler, at kommunefogederne generelt har meget begrænset antal arbejdstimer.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af skøn for *ændring timelønnen* og *antal løntimer*, se Boks 14. Konkret lægger vi til grund for beregningen, at timetaksten hæves fra 97,3 kr. til 137 kr. i timen, hvilket omtrent svarer til 75% af den implicitte timeløn for en dansk politibetjent baseret på deres månedlige startløn. Hertil tager vi udgangspunkt i det faktiske antal timer for hvilke kommunefogederne modtog salærbetaling, der samlet set udgjorde 1.775 timer i 2023.

Boks 14 Antagelser vedr. anbefaling 2.4.2 Kommunefogedernes løn**Ændring i timelønnen**

Kommunefogedernes løn består af et fast tillæg pr. måned samt en variabel indkomst pba. antallet af arbejdstimer.

Det faste tillæg udgør 6.718,7 kr. pr. måned. Tillægget gives for at stå til rådighed for de opgaver, der måtte opstå. Dette indebærer en pligt til at træde i tjeneste, når kommunefogeden ikke er forhindret. Rådighedsforpligtelsen forhindrer således ikke kommunefogeden i at tage på ferie, jagtture, fiskeri mv. Vederlaget svarer til vederlaget for en ikke-uddannet kateket (hjælpe lærer/-præst) i Grønland.

Timelønnen udgør 97,3 kr. svarende til skalatrin 17 i henhold til aftale om justering af tjenestemandslønninger i Grønland. Dermed aflønnes kommunefogederne med en timeløn svarende til timelønnen for øvrige ufaglærte i staten i Grønland, fx reservepolitibetjente, kontormedhjælper og ufaglærte ansat på overenskomsten for faglærte og ufaglærte timelønnede i Grønland.

Vi lægger i beregningerne til grund, at kommunefogedernes timeløn løftes, mens det faste tillæg forbliver uændret. Hvor meget timelønnen vil skulle løftes, så den i højere grad afspejler den faktiske arbejdsindsats, vil afhænge af en række faktorer, herunder hvilke typer af opgaver kommunefogederne bliver kaldt ud til, hvornår de bliver kaldt ud mv.

Som et illustrativt eksempel tager vi i beregningen udgangspunkt i, at timelønnen hæves til 75% af den implicitte timeløn for en dansk politibetjent. Startlønnen for en dansk politibetjent er omkring 29.600 kr. pr. måned før tillæg.²⁴ Med en standard arbejdsuge på 37 timer i Danmark, svarer dette til en timeløn på ca. 185 kr. Det vil sige, at vi i beregningen antager, at timelønnen for kommunefogederne hæves fra 97,3 kr. til cirka 138 kr. i timen (75% af 185 kr.).

Antal løntimer

Kommunefogedernes timeløn udbetales pr. påbegyndt arbejdstime. En kommunefoged, der bliver kaldt ud til eksempelvis 15 minutters arbejde, vil blive aflønnet for en fuld times arbejde.

I 2023 blev der samlet set udbetalt timeløn til kommunefogederne for 1.775 timer. I samme periode var der i gennemsnit ansat 57 kommunefogeder. Det svarer til cirka 2,6 timers udbetalt løn pr. kommunefoged pr. måned.

Det begrænsede antal arbejdstimer pr. måned pr. kommunefoged er understøttet af oplysninger fra Grønlands Politi. I perioden 1. maj 2023 til 30. april 2024 har hver kommunefoged i Grønland i gennemsnit arbejdet 1,1 time om måneden for politiet. Der har i perioden været ansat i alt 82 kommunefogeder (dækkende over både til- og fratrådte i perioden). Af disse har 32 haft arbejdsopgaver for politiet i perioden. De 32 kommunefogeder har hver især i gennemsnit arbejdet 2,71 timer om måneden for politiet.

²⁴ <https://politi.dk/om-politiet/politiskolen/praktisk-information>

2.5 GENNEMFØRELSEN AF VIDEOAFHØRINGER

Vi skønner, at Advokatrådets anbefalinger vedrørende gennemførelse af videoafhøringer vil indebære en varig årlig bruttoudgift på 2,8 mio. kr. Udgifterne vedrører øgede udgifter til forsvarere, juridisk uddannede anklagere og advokater.

2.5.1 Gennemførelsen af videoafhøringer

At videoafhøringer gennemføres med tilstedeværelse af en juridisk uddannet anklager, en advokat som repræsentant for den mistænkte eller sigtede samt en bistandsadvokat for den person, der afhøres.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om at gennemførelse af videoafhøringer varigt set vil indebære en årlig bruttoudgift på 2,8 mio. kr. grundet øget udgifter til forsvarere, juridisk uddannede anklagere og advokater. Vi vurderer, at de kortsigtede udgifter er de samme som de varige udgifter.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af *antal sager, timer pr. sag, tilstedeværende i dag, og tilstedeværende i fremtiden*, se Boks 15. Konkret vurderer vi, at der, hvis anbefalingen implementeres, vil være en juridisk uddannet anklager frem for en polititjenestemand, en forsvarsadvokat frem for en autoriserede forsvarer og en bistandsadvokat til stede ved alle videoafhøringer. Hertil vurderer vi, at alle de tilstedeværende i gennemsnit vil bruge fire timer pr. videoafhørings sag.

Boks 15 Antagelser vedr. anbefaling 2.5.1 Gennemførelse af videoafhøringer

Antal sager

Vi tager i beregningen udgangspunkt i et gennemsnitligt årligt antal videoafhørings sager på 229, baseret på oplysninger fra Grønlands Politi om antallet af videoafhørings sager i Grønland i perioden 2021-2023 (228, 245 og 214 sager i hhv. 2021, 2022 og 2023).

Timer pr. sag

Vi vurderer, at de tilstedeværende ved videoafhørings sager i gennemsnit bruger fire timer pr. sag. Skønnet bygger på en vurdering fra Grønlands Politi, der skønsmæssigt antager et timeforbrug på fire timer pr. videoafhørings sag.²⁵

Vi antager, at tidsforbruget pr. videoafhørings sag er det samme for alle tilstedeværende.

Tilstedeværende i dag

I medfør af den grønlandske retsplejelov er det som udgangspunkt polititjenestemænd og autoriserede forsvarere, der virker som hhv. anklager og forsvarer i kriminalsager i 1. instans. Derfor vil det som udgangspunkt være en polititjenestemand og en autoriseret forsvarer, som medvirker ved videoafhørings sager.

²⁵ Besvarelse af spørgsmål nr. 36 (Alm. del) fra Folketingets Grønlandsudvalg

Hertil vil det som hovedregel være en repræsentant for de sociale myndigheder, der beskikkes som bistandsbisidder for den afhørte.

Tilstedeværende i fremtiden

Som følge af Advokatrådets anbefaling vil der ved videoafhøringssager være tilstedeværelse af en juridisk uddannet anklager, en forsvarsadvokat og en bidstandsadvokat, jf. nedenfor. Vi antager, at der forsat vil være en repræsentant fra de sociale myndigheder til stede.

Anklager

Som følge af Advokatrådets anbefaling vil det være en juridisk uddannet anklager, der vil skulle være til stede ved en videoafhøringssag frem for en polititjenestemand. Dette vil indebære et behov for at ansætte flere juridisk uddannede anklagere i Grønlands Politi. Modsat vil det frigøre ressourcer blandt polititjenestemænd. I beregningerne lægger vi til grund, at de frigivne ressourcer blandt polititjenestemænd vil blive anvendt på andre politiopgaver.

Konkret skønner vi, at der vil være behov for et yderligere juridisk uddannet årsværk ved Grønlands Politi. Ved fire timer pr. sag vil den årlige arbejdsmængde svare til omkring 1.300 timer. Hertil kommer forberedelsestid, rejsetid mv. Til sammenligning udgør et årsværks ca. 2.100 arbejdstimer. Derfor vurderer vi, at ét årsværk vil være tilstrækkelig til at kunne dække den øgede arbejdsbyrde blandt juridisk uddannede anklagere.

Det bemærkes hertil, at arbejdsbyrden vil være spredt over alle de juridisk uddannede anklagere, der vil være ansat ved Grønlands Politi. Som følge af anbefaling 1.2.1 om en juridisk uddannet anklager i de alvorligste kriminalsager vil der i forvejen skulle ansættes seks juridisk uddannede årsværk ved Grønlands Politi.

Som i beregningen for anbefaling 1.2.1 om en juridisk uddannet anklager i de alvorligste kriminalsager forudsætter vi, at den juridisk uddannede anklager ansættes i politisøjlen ved Grønlands Politi. Dette sikrer, at der vil kunne ansættes personer, der er uddannet ved Isimatusarfik.

Den årlige lønomkostning for en bacheloruddannet jurist vurderes at være omkring 350.000 kr. pr. år. Det svarer til lønnen for bachelorer uddannet fra Isimatusarfik med et par års erfaring, jf. *Cirkulære om overenskomst for Juridiske kandidater og universitetsøkonomer mv. i statens tjeneste i Grønland.*

Forsvarer

Som følge af Advokatrådets anbefaling vil det være en forsvarsadvokat, der skulle være til stede ved en videoafhøringssag frem for en autoriseret forsvarer. Dette ville indebære øgede salærudgifter til forsvarsadvokater, mens der vil være færre salærudgifter til autoriserede forsvarere.

Konkret modtager en forsvarsadvokat 1.965 kr. pr. time ved videoafhøringssager, jf. de vejledende takster for forsvarsadvokater af 1. februar 2024 pkt. 4. Til sammenligning modtager en autoriseret forsvarer med en juridisk universitetsuddannelse 1.474 kr. pr. time, mens taksten er 983 kr. pr. time for autoriserede forsvarere uden en juridisk universitetsuddannelse, jf. vejledende takster for autoriserede forsvarere af 1. februar 2024 pkt. 4. Vi har ikke oplysningerne om uddannelsesfordelingen mellem de autoriserede forsvarere. I beregninger tager vi derfor udgangspunkt i gennemsnittet af de to salærtakster for autoriserede forsvarere.

Det bemærkes, at de skønnede udgifter kommer i tillæg til de skønnede udgifter forbundet med anbefaling 1.3.2 om en beskikket advokat som forsvarer i alvorlige eller komplicerede kriminalsager og anbefaling 2.1.2 om sidestilling af salærtakster i videoafhøringsager.

Bistandsadvokat

Som følge af Advokatrådets anbefaling vil der skulle være en bistandsadvokat til stede for den afhørte person. Vi antager, at bistandsadvokaten kommer i tillæg til repræsentanten fra de sociale myndigheder, som er til stede i dag.

Konkret skønner vi, at en bistandsadvokat vil bruge fire timer pr. sag med en vejledende takst på 1.965 kr. pr. time, jf. de vejledende takster for advokater af 1. februar 2024 pkt. 4.

KAPITEL 3

**FORHOLDENE FOR TILBAGEHOLDTE OG
DOMFÆLDTE**

Vi skønner, at Advokatrådets anbefalinger vedr. forholdene for tilbageholdte og domfældte varigt set vil indebære en bruttoudgift på 7,7 mio. kr., se Tabel 4. Finansieringsbehovet i 2025 vil dog være betydeligt mindre, da der i Aftale om Kriminalforsorgens økonomi er afsat en årlig ramme på 5,3 mio. kr. til og med 2025. Fra 2026 og frem er der på nuværende tidspunkt ikke afsat finansiering.

Tabel 4
Overblik over de samlede økonomiske udgifter ved anbefalingerne vedr. forholdene for tilbageholdte og domfældte

ANBEFALING	2025	2026	2027	2028	VARIGT
3.1.1 Undersøgelse af samfundstjeneste som foranstaltning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.1.2 Udvidelse af Inussuk-afdelingen	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
Bruttoudgift	7,7	7,7	7,7	7,7	7,7
Aftale om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025	-5,3	-	-	-	-
Finansieringsbehov	2,4	7,7	7,7	7,7	7,7

Note: De angivne årlige beløb er afrundet til nærmeste 0,1 mio. kr. Afrundingen kan betyde, at summen af elementerne ikke stemmer med de angivne totaler.

Kilde: Copenhagen Economics

3.1.1 Undersøgelse af samfundstjeneste som foranstaltning

”

At det undersøges, hvilke lovgivningsmæssige eller praktiske tiltag der kan gennemføres for at øge brugen af samfundstjeneste som foranstaltning.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at udgifterne vedr. Advokatrådets anbefalinger om, at det undersøges, hvilke lovgivningsmæssige eller praktiske tiltag der kan gennemføres for at øge brugen af samfundstjeneste som foranstaltning potentielt vil kunne afholde inden for Justitsministeriets egen driftsramme. Det er derfor vurderingen, at der ikke vil være nogen direkte udgifter forbundet med Advokatrådets anbefaling.

3.1.2 Udvidelse af Inussuk-afdelingen

At der afsættes midler til at fortsætte samt udvide Inussuk-afdelingen med henblik på at få flere personer dømt for seksualforbrydelser hurtigere i behandling og til afsoning.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om, at der afsættes flere midler til at fortsætte samt udvide Inussuk-afdelingen, vil indebære en årlig bruttoudgift på minimum 7,7 mio. kr. Vi vurderer, at de kortsigtede og varige udgifter er de samme. Det faktiske finansieringsbehov i 2025 vil være betydeligt mindre, da der allerede er afsat finansiering frem til og med 2025 til drift af projektet i sit nuværende form. Fra 2026 og frem er der ikke på nuværende tidspunkt afsat finansiering til drift af projektet.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af den *nuværende afsatte finansiering* samt *antal pladser og driftsomkostningen pr. plads* i programmet, se Boks 16. Konkret har vi i beregningen lagt til grund, at det vil være muligt at videreføre programmet i sin nuværende form med otte pladser for 5,3 mio. kr. pr. år. Hertil kommer 2,4 mio. kr. til drift af projektet ved at udvide programmet med fire pladser.

En udvidelse af programmet vil yderligere resultere i en betydelig engangsomkostning. Dette skyldes, at det på grund af kapacitetsbegrænsninger ikke er fysisk muligt at udvide antallet af pladser i programmet på nuværende tidspunkt. Det har ikke været muligt inden for rammen at dette projekt at skønne over de anlægsudgifter, der vil forbundet med at udvide kapaciteten.

Boks 16 Antagelser vedr. anbefaling 3.1.2 Udvidelse af Inussuk-afdelingen

Nuværende afsat finansiering

Ved flerårsaftalen om kriminalforsorgens økonomi blev der afsat midler til initiativerne, der skal bidrage med at reducere antallet af seksuelle overgreb på børn og unge i Grønland.²⁶ Konkret blev der afsat en ramme på 4,7 mio. kr. årligt fra og med 2022 til og med 2025. Yderligere er der givet 0,6 mio. kr. årligt i samme periode til udvikling og understøttelse af programmet i Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Antal pladser og driftsomkostning pr. plads

Der er på nuværende tidspunkt otte pladser i motivationsbehandlingsprojektet i Inussuk afdelingen.²⁷ Antallet af pladser er den maksimale kapacitet, der i programmet på nuværende tidspunkt. Det skyldes, at det ikke er fysisk muligt at udvide antallet af pladser, da det vil kræve at

²⁶ <https://www.ft.dk/samling/2022/lovforslag/165/spm/84/svar/1951637/2696263.pdf> og <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2021/12/Aftale-om-kriminalforsorgens-oekonomi-2022-2025-2.pdf>

²⁷ <https://www.ft.dk/samling/2022/lovforslag/165/spm/84/svar/1951637/2696263.pdf>

der bygges mere kapacitet. Inden for rammen af dette projekt, har det ikke været muligt at skønne over de anlægsudgifter, der vil forbundet med at udvide kapaciteten.

Som et illustrativt eksempel beregner vi, hvad det vil koste af drive programmet, hvis det udvides med fire pladser. Konkret antager vi, at driften af programmet koster 587.500 kr. pr. plads pr. år, svarende til den nuværende gennemsnitlige driftsomkostning pr. plads ved otte pladser i programmet (4,7 mio. kr. divideret med 8). Vi antager, at omkostninger til udvikling og understøttelse af programmet i Direktoratet for Kriminalforsorgen (0,6 mio. kr.) ikke afhænger af antallet af pladser.

KAPITEL 4

ADGANG TIL LOVGIVNING OG INFORMATION

Vi skønner, at Advokatrådets anbefalinger vedr. adgang til lovgivning og information varigt set vil indebære en bruttoudgift på 1,4 mio. kr., se Tabel 5. På kort sigt vil finansieringsbehovet være lavere, da der allerede er afsat finansiering som følge af tidligere politiske aftaler.

Tabel 5
Overblik over de samlede økonomiske udgifter ved anbefalingerne vedr. adgang til lovgivning og information

	2025	2026	2027	2028	VARIGT
4.1 Lovgivning og retspraksis	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
4.1.1 Prioritering af lovbekendtgørelser	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
4.1.2 Domsdatabasen skal sættes i kraft for Grønland	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
4.2 Data og statistik	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
4.2.1 IT-understøttelse af juridiske institutioner	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
4.3 Terminologi og tolkning	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
4.3.1 Juridisk terminologi på grønlandsk	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
4.3.2 Undersøgelse af vilkår for tolke og oversættelse	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruttoudgift	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Domsdatabasen, jf. Aftale om domstolens økonomi 2024-2027	-	-0,5	-0,5	-	-
Grønlandsk terminologi, jf. Aftalen om finansloven for 2023	-0,2	-	-	-	-
Finansieringsbehov	1,2	0,9	0,9	1,4	1,4

Note: De angivne årlige beløb er afrundet til nærmeste 0,1 mio. kr. Afrundingen kan betyde, at summen af elementerne ikke stemmer med de angivne totaler.

Kilde: Copenhagen Economics

4.1 LOVGIVNING OG RETSPRAKSIS

Vi skønner, at Advokatrådets anbefalinger vedrørende lovgivning og retspraksis samlet set vil indebære en varig årlig bruttoudgift på 0,9 mio. kr. Udgifterne vedrører ikraftsættelse af Domsdatabasen i Grønland.

4.1.1 Prioritering af lovbekendtgørelser

”

At udarbejdelsen af lovbekendtgørelser for gældende lovgivning i Grønland på både overtagne og ikke-overtagne områder prioriteres i samme omfang, som man gør med dansk lovgivning.

Kilde: Advokatrådet

Det har ikke været muligt inden for rammerne af dette projekt at skønne over de økonomiske konsekvenser af Advokatrådets anbefalinger om, at udarbejdelsen af lovbekendtgørelser for gældende lovgivning i Grønland på både overtagne og ikke-overtagne områder prioriteres i samme omfang, som man gør med dansk lovgivning. Det skyldes, at de vil kræve en større redegørelse af, hvad det vil kræve af ressourcer for kunne implementere Advokatrådets anbefaling.

Dog forventer vi, at anbefalingen på vil indebære en økonomisk udgift, da dens implementering vil kræve, at der afsættes midler til at sikre det nødvendige antal ressourcer hos Justitsministeriet og i relevante ministerier i Grønland.

4.1.2 Domsdatabasen skal sættes i kraft for Grønland

”

At Domsdatabasen hurtigst muligt sættes i kraft for Grønland, herunder at der afsættes de nødvendige ressourcer i både Domstolsstyrelsen og domstolene i Grønland til udvælgelse og inddragelse af relevante domme.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om, at Domsdatabasen hurtigst muligt sættes i kraft for Grønland, vil indebære en årlig bruttoudgift på 0,9 mio. kr. Vi vurderer, at de kortsigtede udgifter vil være de samme som de varige udgifter. Det faktiske finansieringsbehov i 2026 og 2027 vil være mindre, da der er afsat finansiering i disse år med *Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027*. Fra 2028 og frem er der på nuværende tidspunkt ikke afsat finansiering.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af skøn for antal *påkrævede årsværk* for at udvalgte grønlandske sager kan lægges ind i Domsdatabasen, se Boks 17. Konkret skønner vi, at det vil kræve ét årsværk ved Retten på Bornholm til at lægge udvalgte danske og grønlandske sager i Domsdatabasen. Hertil vurderer vi, at der vil være behov for ét tolkeårsværk til at oversætte sagerne.

Boks 17 Antagelser vedr. anbefaling 4.1.2 Domsdatabasen skal sættes i kraft i Grønland

Påkrævede årsværk

For at kunne lægge udvalgte grønlandske sager ind i Domsdatabasen vurderer vi, at der vil være behov for to årsværk. Det ene årsværk vil være ansat ved Retten på Bornholm, som vil varetage opgaven med at lægge udvalgte grønlandske sager ind i Domsdatabasen. Hertil vurderer vi, at det vil være hensigtsmæssigt at have ansat en tolk ved Grønlands Landsret til at hjælpe med at oversætte sagerne.

Vi vurderer, at årsværket ved Retten på Bornholm vil have en årlig lønomkostning på 0,5 mio. kr. baseret på de afsatte midler ved *Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027*. Tilsvarende vurderer vi, at tolken ved Grønlands Landsret vil have en årlig løn på 0,35 mio. kr. svarende til grundlønnen for tolke og oversættere uddannet som professionsbachelor, skalatrin 40, trin 1, 1.-2. års anciennitet.

4.2 DATA OG STATISTIK

Vi skønner, at Advokatrådets anbefalinger vedrørende data og statistik vil indebære en betydelig økonomisk udgift til at udvikle den nødvendige it-understøttelse. Det har dog ikke været muligt inden for rammerne af dette projekt at skønne over de konkrete udgifter, da det vil kræve en større gennemgang af, hvad det nødvendige ressourcebehov vil være, herunder antal årsværk, it-investeringer mv.

4.2.1 IT-understøttelse af juridiske institutioner

”

At institutionerne på justitsområdet i Grønland hurtigst muligt sikres den it-understøttelse, der muliggør dataindsamling og offentliggørelse af statistik i et langt større omfang end i dag.

Kilde: Advokatrådet

Det må derfor forventes, at der vil være en betydelig økonomiske udgift forbundet med at sikre en bedre it-understøttelse i Grønland. Det har dog ikke været muligt inden for rammerne af dette projekt at komme med konkret skøn over de økonomiske udgifter.

Det bemærkes dog, at der med *Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027* er afsat 19,1 mio. kr. til styrket it-understøttelse af Grønlands Domstole over den fireårige periode. Heri lægges der op til, at der udføres en ”*teknisk analyse af muligheder for øget it-understøttelse på længere sigt, herunder*

mulighederne for den fremtidige it-understøttelse af straffe- og skifteretsområderne ved Retten på Færøerne og retterne i Grønland". Aftalen må derfor forventes at bidrage til en bedre it-understøttelse i Grønland. Vi forventer dog, at der vil være behov for, at der afsættes yderligere midler for at kunne komme i mål med at sikre en tilstrækkelig it-understøttelse i Grønland.

4.3 TERMINOLOGI OG TOLKNING

Vi skønner, at Advokatrådets anbefalinger vedrørende terminologi og tolkning samlet set vil indebære en varig årlig bruttoudgift på 0,5 mio. kr. Udgifterne vedrører primært arbejdet med sikre juridisk terminologi på grønlandsk.

4.3.1 Juridisk terminologi på grønlandsk

”

At der sikres langsigtet finansiering til arbejdet med udvikling og standardisering af juridisk terminologi på grønlandsk, som ikke kan forventes færdiggjort indenfor den nuværende projektperiode.

Kilde: Advokatrådet

Vi skønner, at Advokatrådets anbefaling om, at der sikres langsigtet finansiering til arbejdet med udvikling og standardisering af juridisk terminologi på grønlandsk, vil indebære en varig årlig bruttoudgift på 0,5 mio. kr. grundet lønomkostninger til at have et årsværk ansat ved Oqaasileriffik (Grønlands sprogsekretariat). Vi vurderer, at de kortsigtede og varige udgifter er de samme.

Det faktiske finansieringsbehov i 2025 vil være marginalt mindre, da der er afsat midler til det nuværende projekt indtil den 15. august 2025, jf. *Aftale om finansloven for 2023*, hvor blev der afsat 3 mio. kr. til et projekt, der har til formål at udvikle juridiske begreber på grønlandsk.

Vi har estimeret udgifterne på baggrund af skøn for antal *påkrævede årsværk* for at kunne fortsætte arbejdet med en juridisk terminologi på grønlandsk, se Boks 18.

Boks 18 vedr. anbefaling 4.3.1 Juridisk terminologi på grønlandsk

Påkrævede årsværk

På baggrund af dialog med Oqaasileriffik (Grønlands sprogsekretariat) vurderer vi, at der skal ansættes ét årsværk ved Oqaasileriffik til at videreudvikle arbejdet med at de juridiske termer på grønlandsk. Vi vurderer, at årsværket ved Oqaasileriffik vil have en årlig lønomkostning på 0,5 mio. kr.

4.3.2 Undersøgelse af vilkår for tolke og oversættere

At der gennemføres en undersøgelse af ansættelsesvilkårene for tolke og oversættere i retsvæsenet, herunder om de akademiske tolkes lønvilkår afspejler, at oversætter- og tolkeuddannelsen i dag er en universitetsuddannelse på bachelorniveau.

Kilde: Advokatrådet

Det har ikke været muligt inden for rammerne af dette projekt at skønne over, hvor mange midler der vil skulle afsættes før gennemføre en undersøgelse af ansættelsesvilkårene for tolke og oversættere i retsvæsenet ændres, så lønninger afspejler, at oversætter- og tolkeuddannelsen er en universitetsuddannelse på bachelorniveau.

Vi har lavet en simpel undersøgelse af de nuværende overenskomster i Grønland for personer, der varetager tolkeopgaver ansat i Grønlands Selvstyre, Staten, og de grønlandske kommuner. Vores undersøgelse viser, at tolke med en bachelor i Oversættelse & tolkning fra Ilisimatusarfik (Grønlands Universitet) i dag modtager omkring 2.000 kr. pr. måned mindre end personer med en bacheloruddannelse i Sprog, litteratur & medier fra Ilisimatusarfik, se Boks 19.

Vi bemærker, at den faktiske løn for tolke og akademikere modtager afhænger af en række andre faktorer og tillæg end de overstående eksempler. Der kan således være en række forskellige nuancer i lønforskellen, som ikke vil fremgå ved at sammenligne de overenskomstlige lønninger.

Boks 19 vedr. anbefaling 4.3.2 Undersøgelse af vilkår for tolke og oversættere

Lønstigningen

Tolke og oversættere med en professionsbachelor ansat i Grønlands Selvstyre, Staten, og de grønlandske kommuner er omfattet overenskomst mellem Naalakkersuisut, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen og Sulinermik Inuussutissarsiuqartut Kattuffiat for tolke.²⁸

Modsat er personer med en bacheloruddannelse i Sprog, litteratur & medier fra Ilisimatusarfik omfattet af overenskomst mellem Naalakkersuisut og Akademikerorganisationerne.²⁹

Tages der udgangspunkt i lønnen ved fem års anciennitet ses det, at tolke med en professionsbachelor tjener omkring 3.300 kr. mindre pr. måned end akademikere med en bacheloruddannelse. Sammenlignes lønnen i stedet med en akademiker med en kandidatuddannelse stiger lønforskellen til 4.500 kr. pr. måned.

Konkret udgør lønnen for tolke og oversættere uddannet som professionsbachelor med fem års anciennitet omkring 32.970 kr. pr. måned. Denne månedsløn består af en grundløn på ca.

²⁸ <https://cirkulaere.medst.dk/media/1359/010-24.pdf>

²⁹ [Overenskomst mellem Naalakkersuisut og Akademikerorganisationerne, 2024](#)

28.330 kr. pr. måned og et udligningstillæg på 4.640 kr. pr. måned, jf. §9 og 13 i overenskomsten mellem Naalakkersuisut, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen og Sulinermik Inuusutisarsiuqartut Kattuffiat for tolke.

Til sammenligning vil en akademiker med en bachelor i Sprog, litteratur & medier fra Ilisimatusarfik med fem års erfaring have en månedsløn på 36.300 kr. Denne består af en grundløn på 30.580 kr., et akademikertillæg på 2.000 kr. pr. måned og et fastholdelsestillæg på 3.714 kr. pr. måned. f. §7,10 og 11 i overenskomst mellem Naalakkersuisut og Akademikerorganisationerne. For en kandidat vil månedslønnen udgøre 37.470 kr.

Forskellen i lønningerne med tolke og akademikere stiger med antal års erfaring. Det skyldes, at overenskomsten for tolke kun har fire løntrin i grundlønnen, hvor det højeste løntrin gives efter syv års erfaring. Til sammenligning indeholder overenskomsten for akademikere 20 forskellige løntrin for grundlønnen, hvor det højeste opnås efter 13 års erfaring. Konkret udgør grundlønnen for en tolk på højeste løntrin 29.130 kr. pr. måned, mens den udgør 38.200 kr. for en akademiker.

Vi bemærker, at den faktiske løn for tolke og akademikere modtager afhænger af en række andre faktorer og tillæg end de overstående eksempler. Der kan således være en række forskellige nuancer i lønforskellen, som ikke vil fremgå af den forholdsvis simple sammenligning.

BILAG A

ALLEREDE AFSAT FINANSIERING

Det faktiske finansieringsbehov for at kunne implementere Advokatrådets anbefalinger vil være mindre end de beregnede bruttoudgifter. Det skyldes, at der med de seneste flerårsaftaler for domstolene, kriminalforsorgen, finanslove, nuværende bevillinger mv. er afsat finansiering, der overlapper med Advokatrådets anbefalinger, se Tabel 6.

Varigt set er der allerede afsat 3,5 mio. kr. i finansiering, hvilket er Landsforsvarerens grundbevilling. På kort sigt er den allerede afsatte finansiering højere. En række af de eksisterende aftaler udløber mellem 2025 til 2028. En evt. videreførelse og finansiering af initiativerne vil derfor afhænge af resultatet af de næste flerårsaftaler og finanslove. Der er derfor på nuværende tidspunkt ikke afsat finansiering til disse initiativer.

Et eksempel på allerede afsat finansiering på kort sigt er opnormeringen af antallet af kredsdommere. Som følge af den seneste flerårsaftale for domstolenes økonomi er der afsat 1,2 mio. kr. i 2027. Midlerne skal bruges til gennemførelsen af uddannelsesforløb for to kredsdommere. Fra 2028 og frem er der på nuværende tidspunkt ikke afsat midler til at finansiere ansættelsen af to ekstra kredsdommere. Midlerne hertil vil derfor afhænge af den næste flerårsaftale for domstolenes økonomi.

Tabel 6
Allerede afsat finansiering

ANBEFALING	2025	2026	2027	2028	VARIGT
1.1.2: Opnormering af kredsdommere ¹⁾	-	-	-1,2	-	-
1.3.3: Flere midler til Landsforsvareren ²⁾	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5
1.3.4: Midler til uddannelse af aut. Forsvarere ³⁾	-1,2	-1,2	-1,2	-	-
3.1.2 Udvidelse af Inussuk-afdelingen ⁴⁾	-5,3	-	-	-	-
4.1.2: Domsdatabasen skal sættes i kraft for Grønland ⁵⁾	-	-0,5	-0,5	-	-
4.3.1: Juridisk terminologi på grønlandsk ⁶⁾	-0,2	-	-	-	-
I alt	-10,1	-5,2	-6,4	-3,5	-3,5

Note: De angivne årlige beløb er afrundet til nærmeste 0,1 mio. kr. Afrundingen kan betyde, at summen af elementerne ikke stemmer med de angivne totaler. **1)** Der er afsat midler til en opnormering på to kredsdommere i perioden 2024-2027, se <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2024/01/Bilag-2-Initiativer-vedroerende-Nordatlanten-2.pdf>. **2)** Landsforsvareren og Domstolsstyrelsen oplyser, at Landsforsvarerens faste bevilling er 3,5 mio. kr. årligt. **3)** Landsforsvareren og Domstolsstyrelsen oplyser, at Landsforsvarerens bevilling er forøget med 1,2 mio. kr. årligt til og med 2027. Midlerne er givet for at kunne udanne ekstra autoriserede forsvarere. **4)** Kriminalforsorgen oplyser, at der er afsat 5,3 mio. kr. årligt frem til 2025. Heraf er 4,7 mio. kr. afsat til selve initiativet vedr. Inussuk-afdelingen i Grønland, mens 0,6 mio. kr. er afsat til udvikling og understøttelse af programmet i Direktoratet for Kriminalforsorgen. **5)** Domstolsstyrelsen oplyser at flerårsaftalen indeholder midler til at få udvalgte grønlandske afgørelser ind i Domsdatabasen i 2026 og 2027. **6)** Grønlands Sprogsekretariat oplyser, at det nuværende projekt løber indtil 15. august 2025, hvorfor der kun er afsat midler til og med d. 15. august 2025.

Kilde: Copenhagen Economics

BILAG B

OVERSIGT OVER INTERESSENER

Copenhagen Economics har i forbindelse med udarbejdelsen af denne rapport været i dialog med følgende interessenter:

- Domstolsstyrelsen
- Rigsadvokaten
- Grønlands Politi
 - Mariam Khalil, Chefanklager
 - Emil Maegaard-Hoffmann, Sekretariatschef
 - Line Mika Skov, Stabschef
 - Uiloq Mulvad Jessen, Ledelsessekretariatet
- Landsforsvareren i Grønland
 - Finn Meinel, Landsforsvarer
- Retten i Grønland
 - Stig Nørskov-Jensen, Administrerende dommer
- Grønlandske Advokater og medlem af Advokatrådets arbejdsgruppe
 - Marie Louise Frederiksen, forsvarsadvokat
- Ilisimatusarfik (Grønlands Universitet)
 - Anette Storgaard, Afdelingsleder, Afdeling for Jura
- Kriminalforsorgen i Grønland
 - Dan Aagaard Simonsen, Sekretariatsleder
- Oqaasileriffik (Grønlands Sprogsekretariat)
 - Beatrine Heilmann, Leder
- Uddannelses- og forskningsministeriet

Interessenterne har bidraget med vigtige input til at skønne over de økonomiske udgifter forbundet med at implementere Advokatrådets anbefalinger. De skønnede udgifter er dog Copenhagen Economics vurdering og ikke de enkelte interessenters.